Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نرگس تر نرگس

د

پیر محمد کاروان

د لنډو کیسو لومړۍ مجموعه

PROPERTY OF ACKU
5388

خپرندوی

د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم : له نرګسه تر نرګسه

ليکوال : پير محمد کاروان

خپرندوی : د ناهيد کتاب خپرولو مؤسسه

د خپرونو ، نومره : ۷

د خپرېدو نېټه : جوزا ۱۳۷۴ هـ ش (جون ۱۹۹۵ ع)

چاپځای : لاهور

تيراژ : ۱۰۰۰

د کمپيوتر سمبالوونکی: اجمل سنګريار

د پښتۍ انځورګر : استاد پاوند

بيه : ۲۰ روپۍ

(c) kitaabon.com The Digital Library

اهــــداء:

ــ دایمل پسرلي په نوم چې د لندن په ماښامونو کې یې د پښتو ادب (ډیوه) بله کړې ده.

ــ زما د ادبي بنډارونو د ډیرو خوږو ادیبانو لیکوالو او شاعرانو ملګرو هر یوه.

نور الحبیب نثار، باز محمد عابد، حنیف خلیل او مصطفی سالک په نوم.

په دغه جونګ کې

نوم	مخ
توکل پر خدای (د سریزې پر ځای)	الف- ب
وروستۍ ننبه	۱
زرکه	۵
شپونکۍ	۸
د مستوکتبوه	۱۱
تشه ځولۍ	۱۷
زنځیرونه	۲۱
د سپین شیطان په غیږ کې	۲۶
تنکۍ ځانګه	۳۶
دوه دالماسو غمي	٤۱
له نرګسبه تر نرګسه	٤۵
رنګینه ورکه	٤۹
لښته	۵۳
دلر کلي ملنګ	۵۷
عاشقانه لیکونه	٦۱
د پرښتې دلاس غوټه	٦۸
دوه تک سپین مرغان	۷٤
سندرې او مرغلرې	۷٦
د کوه قاف دیوان	۷۲

بسم الله الرحمن الرحیم

توکل پر خدای

لوستونکي به حیران شي او وايي به چې ستايې له لنډو کيسو سره څه؟ رښتيا هم زما يې له لنډو کيسو سره څه؟ د شعر له سندريزې ښاپيرۍ سره څه ناڅه د ياري تار لرم او د دې کوډ ګرې ښاپيرۍ مينې مې په زړه کې ځای نيولی دی. دلته پر ما هم د هغه سخاوت مند مين کانه شوې ده چې هر ښکلي پر لاره ورشي او څه لږ او ډير د زړه وړلو (دلبرۍ) په چم پوهيږي دی به د زړه ست ورته کوي. که څه هم په زړه کې يوه مينه ځايبږي خو راځئ رښتيا به درته ووايم:

زه نه پوهيږم کله چه د لنډې کيسې پر (شهرزاد) مې سترګې لګيدلې دي خدای شته چې سترګې مې وربانديې خوږې شوې دي. ما داسې انګيرلې ده چې د کيسو د يو زراويو شپې اتله (شهرزاد) هم هماغه د شعر سندريزه ښاپيرۍ ده چې د نثر ساده جامې يې اغوستې دي. په زړه کې مې ويلې چې راځه له دې سره هم د ياري تار وغځوه.

د خپل زړه مې ومنل او د لنډې کيسې له دې ساده ښا پيرۍ سره مې چې په هره ساده ګۍ کې يې سل نيرنګونه پټ دي مينه پيل کړه. دا چې راته خندلي يي دي که را باندې خندلي يې دي، په دې زه هم نه پوهيږم. په دې به هغه ننداره چيان وپوهيږي چې يوه شيبه مو وڅاري او ننداره مو وکړي.

هغه څه چې په دې کتاب ګوتي کې يې د لنډو کيسو په نوم لولئ، زه هيڅکله دا دعوه نه کوم چې د لنډې کيسې په تله پوره دي. ديوي بريالی لنډې کيسې ليکنه ماته د خونکار پاچا د لور شمايلې شرطونه ښکاري چې تر سره کول يې ډير هنر غواړي. په دې ليکنو کې مې فقط او فقط له ځينو پيښو سره مينه ښودلې ده. هغه پيښې چې د شعر په نازکه غيږ کې مې نه شوې ځايولی په دې ډول ليکنو کې مې ځای په ځای کړې. زه په دې باوري يم چې د کتاب ډيرې

لیکنې به د لنډې کیسې ترڅنګ هم نه وې تیرې شوې خو سره له دې نیمګړتیاوو زه نه پوهیږم چې خوند به یې څنګه وي؟ که خوند یې هم ښه نه وي بیا خو وای زما پر حال! او که خوندېې ښه وو بیا خو راته ووائی څکه داسې ډیرې نورې مې هم په زړه کې غوټه کړې دي چې بیا خو یې راوسپړم او پر تاسویې هم وګورم.

ددې کیسو ته ورته لیکنو اتلان هغه څیرې دي چې له نن نه واخله د تیرو څو کلونو د پیښو په بهیر کې مې له نژدې نه لیدلې، پیژندلې او څارلې دي. په ډیره مینه مې غوښتي چې د کیسو د اتلانو څیرې د دوی له پیښو سره ښکلې انځور شي. که په ډیرو ځایونو کې د اتلانو او پیښو انځورونه تت راغلي وي ګناه به زما وي، د پیښو او اتلانو ګناه به نه وي. دا زما له لیکنو سره لیونۍ مینه وه چې د شعر تر څنګ داسې څه هم ولیکم. مینه خو نازولې وي او پر نازولو خو څوک ظلم نه شي کولی. که په خپلو دې لیکنو کې ډیر بریالی نه یم نه به یم. مینه او ناکامي هم څه ډیر سره لرې نه دي، خو پر دې هم باوري یم چې د ناکامۍ پر للمه د بریو د باران او ګلونو کلي ته لاره تللې ده. دا زما ددې ډول لیکنو پیلامه وبولئ اوس به ښه نه یم که ژوندو، ورو، ورو به ښه شم.

وروستۍ خبره زما د لیکنو یا په بل عبارت زما د لنډو کیسو د خپرولو ده. که د ایمل جان مینه او پیرزوینه نه وای، که ددوی معنوي او مادي مرسته نه وای، بیا خو زه چیرې او د کتاب خپرول هغه هم د لنډو کیسو کتاب. د کتاب له خپرولو نه وړاندې زړه نازړه وم ویل مې چې خلک (نقادان) به څه وایي ؟! د ایمل جان له مینې نه یوه دنیا مننه چې د کتاب په خپرولو کې یې زما زړه غټاوی وکړ او دا دی له نرګسه تر نرګسه خپروم.

توکل پر خدای.

خلک دې هر څه هر څه وایي ...

په ډیره مینه او په ډیرې عاجزۍ.

کاروان، پیښور ۱۳۷٤/۳/۱۵ 1995/6/5

PROPERTY OF ACKU 5388

وروستی نښبه

ډیر راته ګران و. ملګری چا ته نه وی ګران! له هغه سره مې ډیرې خاطرې تړلې وې. زه پر هغه بیخي مین شوی وم. ځومره ښکلی و، غنمي غنمي قهوه یي سترګې په دنګه غاړه ښایسته وریښمین دسمال، ښایسته اندام. چې په مینه به مې ورته وکتل نو خوله به یې راوړاندې کړه او ما به ښکل کړ. دښکلا په څنګ کې زما دژووند لپاره ګټور هم و. زه او هغه دډیرو سختو لارو ملګري وو. زه هغه ته ډیر ګران وم. که به مې چالاکي ورسره وکړه هم نه رانه خپه کیده. په کومو لاروکې به چې دماینونو خطر و دی به مې مخکې کړ او زه به وروسته ورپسې روان شوم. ما به دده په پلونو کې پلونه ایښودل چې دماینونو له خطرنه وژغورل شم.

ما او ده په ګډه زموږ دکور اړتیاوې پوره کولې. ډیرې شپې مو یو ځای په واورینو غرونو کې تیرې کړې وې. زما غوندې سړیچن نه و، په یخ ژمي کې به مې لوخ کړ او دده په کالیو کې به زه اوده شوم. ډیر به دده د ګرمې سینې په خواکې اوده کیدم. کله کله به مې دده پر ځنګانه سر ولګاوه. دسپوږمۍ په سپینو وړانګو کې به مې دلوړو غرونو ننداره

کوله. هغه لرې لرې غرونه چې دورځې به یې زه او دی په مزل ستړي کړي وو سره نژدې شوي به وو. دیو او بل په غېږ کې به یې سرونه ایښي وو او له یو بل سره به یې مینه کوله.

څومره ښکلي بریښېدل لکه د یوه ښه انځورګر د تابلوګانو ننداره تون. دا به هېڅ غږ او غوږ نه کاوه. خدای خبر چې ستړی به و او که به یې زما شاعرانه خیالونه نه پرنګول. په دې ښکلو خیالونو کې به خوب یووړم. ټوله شپه به مې خوږ خوب وکړ. عجیبه هوښیار و. کله به چې سپېدې وچاودې نو سر به یې زما په غېږ کې کېښود. د دې لپاره چې رابانديې ناوخته نه شي راویښ به یې کړم. زما سترګې به له خوب نه ډکې وې، له ډېرې ستړیانه به مې هډوکو درد کاوه. غوسه به راغله او پر مخ به مې سخته څپېړه ورکړه خو دده په څېره کې به مې یوه زره غوسه هم ونه لیده. زړه به مې پرې وسوو. دهغه پر دنګه غاړه به مې غېږ وګرځوله او ښکل به مې کړ.

له ډېرو ښو عادتونو سره یې یو بد عادت هم لاره. دده یوازې زما سره جوړه وه او یوازې ما ته رام و. د بل چا سره یې پر لاره د تګ زړه نه کېده. یوه ورځ زه سخت رنځور شوی وم، زما ملګری زما د پلار سره ملګری شوی و. دوی دواړه ښار ته تللي وو، په ښار کې مې پلار ښه ډېره سودا اخیستې وه. دسودا ټول پېټی یې زما ملګري پر اوږه کړی و. داځل دده سترګې دمینې پر ځای له غوسې نه ډکې وې. پلار مې دده په طبیعت نه پوهېده.

په آسمان کې ناڅاپه الوتکې راغلې. الوتکو یوه دوره وخوړه او په دوهمه دوره یې بمونه وغورځول. زما ملګری دبمونو له اوازه وویرېده او دځنګله پر لورې یې منډې کړې. زما د پلار پر غبرونو یې ځان ونه پوهاوه. دڅېړیو پر ځنګله ورننووت. پېټی یې له اوږې ولوېده.

په هغه ورځ ددوی نه راتلو ما ته اندېښنې راواچولې. ډېر خپه

وم چې زما پلار او زما ملگرى ولې نه راځي خداى دې نه کړي چې څه بده پېښه نه وي شوې ؟ لمر دلوېديز پر غرونو لانه وپنا شوى چې دوى راورسيدل . زه مخې ته ورغلم . له پلار سره مې لومړى ستړې مشي وکړه . پلارمې ډېر ستړى معلوميده ، ماهم ډېرې پوښتنې ترې ونه کړې . زما دملگري ښه بدله وه . په خولو کې لوند خيشت و . دغاړې وريښمين دسمال يې شکېدلې و او غاړه يې نوکارې نوکارې وه . په غټو غټو قهوه يي سترگو کې يې اوښکې پنډې وې . ډېر سخت زړه مې پرې وسوو . خوله يې راوړاندې کړه خوما دخلکو له شرمه ښکل نه کړ .

کله چې زه له رنځ نه ښه شوم بيا زما او دده ملگرتيا شروع شوه . بيا تور غرونه ، سپېرې دښتې وې او زمونږ مزلونه . په سرو گرميو کې به موشپه ورځ مزلونه کول . يوه ورځ په سره غرمه کې راروان وو ، دواړه په خولو کې خيشته پيشته وو . زه ښه وم خو دده پښې سستې شوې وې او په څه خوارى کورته راورسيدو . زه ډېر سخت وږى شوى وم خو ده هيڅ شى ونه خوړل . دده زړه گرمى خوړين کړى و . درې ورځې يې هيڅ شى ونه خوړل پر څلورمه ورځ يې کنډوکي کنډوکي وينې قى کړې او دژوند دروند پېټى يې له زخمي اوږې نه کوز کړ .

دده په مرگ ډېر سخت غمجن شوم ، ځکه چې ډېر ښا يسته و ، ښه او وفادار ملگرى مې و ، له هر څه نه زيات داچې زمونږ دکورنۍ ساتونکى و . ما ډېر چورت وهلى و ، دده ځاى په اسانه نه ډکيده . دداسې ښه ملگري او ښه خدمتگار د پيدا کيدولپاره ډېر تاوان ته اړتيا وه . موږ بايد يوه لنگه غوا او يو دقلبې غوايى خرڅ کړى واى . دې هرڅه زه ځورولم . دده پر مرگ مې يو ه غمجنه مرثيه وويله . دا مرثيه به مې هر چاته اوروله . په دې مرثيه ډېر داسې کسان هم پوهيدل چې هيڅ له شعر اوادب نه نه ووخبر . هغوى زما دملگري ټول خويونه ليدلي وو . چې دملگري مرثيه به مې چاته اوروله نو هغوى به ډېر خپه شول . دمرثيې په

پای کې به ما وخندل . ربنتيا به درته ووایم چې زما دا خندا به له ژړانه هم ترخه وه . ماوې که چېرې زه هم د مرثيې له ویلو وروسته ونه خاندم نو هغوی به وایي چې دی دومره خپه او وار خطا دی ؟!

ما ته له خپل ملګري نه دوې نښې را پاته وې . دهغه یوه نښه چې مادي ګڼه یې لرله هغه مې ښه سمبال کړه . بله نښه چې مادي ګڼه یې نه لرله همداسې په خاورو کې پرته وه .

یوه ورځ مې دخپل ملګري پر خاورو پرته نښه ولیده . دهغه غټې قهوه یي سترګې مې سترګو ته نېغې ودرېدې . لکه چې په مرګ یې هم له مانه مینه او پیرزو ینه غوښته . تېرې شېبې مې پر زړه را وورېدې ، هغه شېبې چې خوله به یې دښکلولو لپاره را وړاندې کړه او ما به په مینه مینه ښکل کړه . زړه مې پرې وسوو . دخپل ملګري په وینو سره نښه مې را واخیسته او دهغه کنډو پر سر مې ښخه کړه چې مازدیګر مازدیګر به زما ملګري دخپلو ښکلو اندامونو او قهوه یي سترګو ننداره راته جوړوله .

څو ورځې وروسته مې پلار زما دملګري دوروستۍ نښې د خرڅولو وویل . وې یې چې ښارته یې یوسه ، خرڅه یې کړه او پر پیسو یې ګوړه او چای راوړه . په زړه کې مې وویل :

— خدای دې وکړي چې ډېرې پیسې پرې وشي چې د ګوړې او چای په څنګ کې کتابونه هم پرې واخلم . دخپل ملګري وروستۍ نښه مې پر دکاندار باندې په ډېرو پیسو خرڅه کړه . د ګوړې او چای تر څنګ مې کتابونه هم پرې واخیستل . زما دسورکي او ښ څرمن څومره بختوره وه .

خیبر پلازا پېښور ۱۹۹۱/۳/۱

زرکــــــه

بیا یې دخپلو وړو بچو له پاره په سره مښوکه کې ځه راوړي وو، چې بچي یې ماړه شي ، رالوی شي، مستې غاړې ووهي، خرامان خرامان وګرځي ، په مینه مینه الوتنې وکړي او دغونډۍ ښکلا زیاته کړي.

ډیره خوشحاله وه. له لږې الوتنې وروسته به په سرومنګولو خرامانه خرامانه روانه شوه. خپلو بچو ته یې تلوسه وه او خپل مین ته یې مینه وه. لاغونډۍ ته نه وه رارسیدلې چې موسکۍ ښه یې ویرجنه شوه. غونډۍ په تورلوګي کې پټه وه. دغونډۍ تکې شنې ونې سوځیدلې پرتې وې . دغونډۍ دبرې تورې تورې وې . لالهانده وګرځیده ، خپل مین او خپل واړه بچي یې ونه موندل.

اوس هم دخپل مین په یاد په غونډۍ کې یوازې ګرځي ، الوتنې کوي او دغم کوکارې وهي .له غونډۍ نه چاپیره طوافونه کوي ، له غونډۍ سره یې ازلي مینه ده، ځکه چې په دې غونډۍ کې زیږیدلې ده. یووخت دژمي په یخنۍ کې تودوملکونو ته مهاجره شوې وه، خوبیا یې هم نوموړې غونډۍ یادیده . کله چې پسرلی شو، نودزرکوپه یوه لوی سیل کې نوموړې غونډۍ ته راغله.

زرکه اوس پیغله شوې وه . په سرومنگولو به خرامانه گرځیده . په مستوناروکې یې مینه گډیده . هغه د مینې په لټون وه او د تنهایۍ ژوندخوندنه ورکاوه.

یوسهار په یوه خواږه اوازدنازله خوبه راوېښه شوه. گوري چې دغونډۍ دیوې لوېې ډبرې پر سر یو مست اوښایسته زرک ناست دی. داسې مسته غاړه وهي ،چې ټوله غونډۍ ورته غوږ غوږ ده . د زرک له مستوناروونه مینه وریږي . ته به وایې هغه هم له خپلې تنهایۍ نه په عذاب دی. جوړی غواړي ، او یوداسې همرازغواړي ، چې د زلمیتوب ډک زړه ورته تش کړي. یوځای ورسره والوزي او په غبرگو غاړوکې د مینې سندره ورسره غبرگه کړي.

مست زرک پرله پسې غاړه وهله . خدای خبر ، چې د زرک په خوږو ناروکې څه جادوگډو . زرکه په ځان هم نه وه پوهیدلې ، چې په خرامانو قدمونو د مست زرک خواته روانه وه او بیاله زرک سره د لوېې ډبرې پر سرغبرگه ناسته وه او دواړو د یوبل په بڼکوکې منبوکې وهلې.
دواړو د مینې تړون وکړاو ترنوموړې ډبرې لاندې یې د مینې ځاله جوړه کړه. د ډبرې پر سرېې غبرگې غاړې ووهلې. ډیرځله یې غونډۍ په خپلو غبرگو غاړو مسته وساتله . دغونډۍ په شاوخواکې یې د مینې الوتنې وکړې ،دخپلې مینې داستان یې دغونډۍ هرې ډبرې او هر بوټي ته ورساوه .اوس هم زرکه دخپلې مینې ځای ته راځي ، هغې ډبرې ته چې دهغې پر سرېې له خپل مین سره غبرگه غاړه وهله ، خواوس هغه ډبره ذرې ذرې ده. زرکه دغم کوکارې وهي ، گوندې خپل مین او خپل بچې پیداکړي.

اوس له زرکې نه خرامان قدمونه هیر شوي دي . که کوم شاعر دهغې تکې سرې سترگې ولیدې غمجن به شي ، او دهغې لیلاله سترگو سره یې نه شي تشبیه کولی ، چې دخپل مین په وصال سیرابې وې

. اوس دزرکي له سرو ستر گوسره بل ډول تشبیه ترلې ده ، اوس دزرکي تکې سرې سترګې دهغې محبوبې ستر گوته ورته دي چې « یا یې یار مړوي یا یې ډیرژړلي وینه »!
اوس دزرکي له مستې غاړې نه دمستو ترانو پر ځای دویر ترانې راځي . دغونډۍ پر هره ډبره او هر بوټي ناري وهي ، دغم ناري .په دې ناروکي دخپل مین او خپلو بچوویرنه« مرثیه » غونډۍ ته بیا بیا ور اوروي. دغونډۍ پرسرداوسپني شاهین الوتنه کوي. زرکه کنه شوې ده ، داوسپني دشاهین بور.نوونکی غبرهم نه اوري ، یوازې دخپل مین او بچودویر سندره توده ساتي.

تني دچور کونډې دځنګل لمن ۱۳۶۹

شپونکۍ

داسې ښایسته منظره یې په ټول عمر کې نه وه لیدلې. تکه شنه ورشو، د سپینو اوبو روانه ویاله، رنګین ګلونه، ښکلي مرغان. خپلې میږې هم بدلې بدلې ورته ښکارېدې. خپله ماشومه لور غوټۍ ورته ډېره ښایسته برېښېده. لکه د پرښتو تکې سپینې جامې په غاړه، په تورو څڼو کې یې سره او ژېړ ګلونه ټومبلي وو. پر شونډو یې خوږه او مالګینه موسکا غزېدلې وه. له خپلو میږو او تکو سپینو وریو سره مشغولېده.

دمور زړه له ډېرې خوشحالۍ نه په درزا شو او نارې یې کړې:

ــ غوټۍ لورې! وه غوټۍ لورې!

غوټۍ یو خوا بل خوا حیران حیران وکتل. دمور په لیدو یې غبر کړ:

ــ وای مورې ته دلته څه کوې؟!

دمور غېږې ته یې په منډه منډه ځان ورساوه. د مور له سترګو نه در در، د خوشحالۍ اوښکې راوبهېدې. غوټۍ یې ټینګه په غېږه کې ونیوه او دومره یې ښکل کړه چې مخ یې لکه د ګلاب د تنکۍ غوټۍ تک سور واوښت.

ــ غوټۍ ، زما خوږې غوټۍ ،ته خو زمونږ نه ورکه وې .د میږو رمه دې هم رانه ورکه کړې وه .پلار دې په تا پسې ډیر خپه دی .وړوکی ورور دې ډیره یادوي ،ستا تکې سپینې میږې هم یادوي.وایي چې غوټۍ خور مې څه شوه ؟چیرې لاړه ؟زما میږې یې څه کړې ؟زه سپوره ډوډۍ نه شم خوړای ، زه شیدې او مستې غواړم ،زه کوچ غواړم .کله یوه بانه کوي او کله بله بانه.ستا په لیدو به څومره خوشاله شي ! پلار به دې څومره خوشاله شي! زر کوه غوټۍ ځه چې ځو.راځه چې رمه هم بیایو ، بس دی ډیرې دې وڅرولې ،مړې دي .ګوره ! دومره مړې دي چې خپلې ګېډې هم نه شي وړای .غوټۍ له خندانه شنه شوه.په ناز او کرشمو یې خپلې تورې ځنې ځنډ وهلې:

ــ مورجانې ! زه نه ځم ،خپله رمه مې هم نه بیایم .زه په دې ګلونو کې ډیره خوشاله یم .ته ددې ویالې اوبه وڅښه له شربت نه هم خوږې دي.زه له دې خوږو اوبو نه چیرې ځم!

دمیږو رمباړې پورته شوې .وریو په ترپکو ترپکو یو خوابل خوا تېړپونه ووهل .غوټۍ وویل:

ــ وګوره مورجانې ! دلته زما میږې اوورې ډیر خوشاله دي .دلته زما میږې ډیرې شیدې کوي .زه نه ځم . . .نه ځم ،نه ځم ،نه ځم. . . . . .

مورېې خپه غوندې شوه .ویې ویل:

ــ غوټۍ لورې ! ته له مونږ نه پرڅه ګیله منه یې ؟که ته له ماسره کورته لاړه نه شې زمونږ زارې به وچوي.

دمور له سترګو لکه چینه مړې مړې اوښکې روانې شوې.غوټۍ بیا له خندانه تکه شنه شوه.دمور پرمخ اوښکې یې په خپلو وړو او تنکیو ګوتو پاکې کړې.

ــ مورجانې ! ته مه ژاړه ،زه له تاسونه ګیله منه نه یم.زه ډیره خوشاله یم.

خپله وړوکې خولګۍ يې د موړ پر سترګو کېښوده او موړ يې ښکل کړه. په دې وخت کې د غوټۍ پلار غږ وکړ:

ـــ پاڅه! لمونځ دې قضا شو.....داڅه دغم خوب دی چې نه ویښیږې!

دغوټۍ موړ کریکې وکړې:

ـــ غوټۍ! زما جنتي غوټۍ! زما شهيدې غوټۍ! زما وړې شپونکۍ.......!

له کټ نه پاڅیده. ټکری يې پر سر کړ. لکه لیونۍ د بام پر سر وختله. صحرا ته يې وکتل. هغې صحرا ته چې غوټۍ به مېږې په کې څرولې. په صحراکې يې د سکڼ توغندي لويه کنده ولیدله. د کندې له غيږې نه د مېږو وړې بادونو همغسې يوه خوا او بله خوا تښتولې.

۱۳۶۸ کال تنې دوړې خیسوره د نښترو دځنګل لمن

دمستو کـــنـوه

گلې گلې غواوې راروانې وې. دغواوو په ستر گوکې ویره ښکاریده.
په غـوجلوکې وړوخوسیورمباړې وهلې. ځنګل ژړا او فـریاد ونو پر
سراخیستی و. موریې دژړااو فریاد ونواواز وپیژانده. هغه وپوهیده،
هغـه په هر څـه وپوهیـده. په زړه کې یې سرې لیکې تیرې شوې. له
جونګړې راووته:
ـ ستا پر مړي مې ودروې، پر تامې بوره کړې، نه مې درته ویل چې له
هلکانو سره مستي مه کوه.
له ډیره قهره اوله ډیره درده یې وخندل:
ـ خدای خبردی ته به بې غمه ویده شوی وې. پوهیږم... پوهیږم...
ببـری په یبلو پښـوله ځنګل نه راووت. دخپلې جـونګړې خـواتـه په
منډه، منډه راته، دبانډوسپویې ژړااو فـریادونه واوریدل. سپـوورمنډې
کړې اوحمله یې پرې وکړه. ببري په زوره چیغې کړې:
ـ کورې! کورې! په پړانګ وداړل شئ!
سپي ورنژدې شول، ببري په ډیرې چالاکۍ له خپلې نرۍ ملانه دډوډۍ
دسمال خلاص کړ. وچ سوکړک یې سپوته لرې وغورځاوه. موریې له

د يره قهره غاښونه ورته وچيچل:

ــ خداى دې په ليونيو سپو وخوره ، چې نه په دم روغيږې ، نه په دارو.

ــ ښه وشول د يرښه وشول ، چې زما نصيحتونه دې نه اوريدل . هسې هم خداى سپيره پيدا كړى يې اوس به ....

ببرى په ماته ساه اوپه سلګيو ، سلګيو جونګړې ته راورسيده . له رسيدوسره سم يې موروپه ځپيړوكې پټ كړ. په يوه اوبل مخ يې دومره وواهه ، چې د مورځپيړې پرې وسوې. د ببري چيغې بيا په باندو كې خورې شوې . پانې د ببري پيغلوټې خورورمنډې كړې ، د مورلاسونه يې كلك ونيول موريې له زنې نه ونيوه :

ــ بس دى مورې مه يې وهه ، خداى ته ګوره مه يې وهه. موړته به خداى داسې مكره (مقرره) كړې وي

موړ بې له خدايه اوبې له ببري نورڅوك لرو ؟

خوريې هم په ژړاشوه. ببري د كلي په لوري منډې كړې :

ــ قسم دى كه له تاسوسره يوه شپه هم تيره كړم.

د كلي په لاره روان شو. موريې ښيراوې ورته وكړې :

ــ ورځه خداى دې ترى تم كړه. خداى دې په ېمونو والوزوه . هسې دې هم زمونږ بخت په كاڼوويشته ، سپيره اوس وچه خوله ګرځه .

پانې د موريه خوله لاسونه كېښودل ،په ژړغوني غږيې ورته وويل :

ــ مورجانې ښيراوې مه ورته كوه ، موږ څوك لرو ؟

د پانې مورژړاوسلګيو ونيود ، هغه له ډيره درده په ځمكه راولويده ، پانې نارې سورې ګډې كړې . د باندوله جونګړونه ښځې راووتې :

ــ څه وشول پانې څه وشول ؟ ؟

ــ پر مورمې پيريان راغلي دي.

ګاونډۍ ښځې ورغلې ، د پانې مورپر ځمكه پرته وه. يوې ښځې يې

سرپر خپلو ځنګنونو کېښود . کليمه يې ورته وويلې ،لااله الا الله محمدرسول الله .دخدای له پاره مه يې په عذابوئ ، کافرخو به نه وئ ؟ تورسرې ده ،تاسې به هم خويندې ميندې لرئ !

نوروښځوهم کليمې ورته وويلې ، دپاڼې دمورزړه يوڅه سپک شو ، سترګې يې وغړولې . ښځوورته ويل:

ـ کليمه ووايه خورې ،دپاڼې مورکليمه وويله ، ګاونډيوښځوتسله ورکوله ، داهرڅه دخدای له طرفه دي ، خدای دې ببرې درته ژوندی لري.څه چې له خدايه راپيښيږې په هغې به صبرکوو.

ګاونډ ياڼې يې چې خپلو جو نګړوته لاړې، نو دببرې موربيا په ژړا پيل وکړ. ځانته يې ښيرې کولې:

ـ زما لاسونه دې مات شي ، ببری مې پر تنکي مخ څومره سخت سخت وواهه.ببری خوګرم نه و، څه يې کړي وای ؟ له ډيره خپګانه يې ډوډۍ هم نه وه خوړلې .

پاڼه له جونګړې نه راووته مورته يې غږکړ:

ـ مورې ببری خوپه کنډوهم واوښت ، په دې مازديګربه چيرته ځي ؟ هله لورې ! راويې ګرځوه ، کلی خوډيرلرې دی ماخوستن به هم ونه رسيږي ، خرابې لارې دي.

پاڼه دهوسۍ غوندی په يوه ترپ کنډوته ورسيده. ببري مړه مړه ګامونه اخيستل. لکه چې کلي ته يې دتګ زړه نه کيده .پاڼه يې چې وليده ، بيا يې ګامونه يوڅه ګړندي کړل . پاڼه ورپسې ورسيده ، په غيږ کې يې ونيو ، ښکل يې کړ ، اوښکې يې ورپاکې کړې.

ـ پرې مې ږده ، زه نه ځمه ،زه مورته نه ورځمه ، دومره يې ووهلمه ،ماڅه کړي وای ؟

بيا يې ستونی راډک شواو خبره نيمګړې ځنې پاتې شوه ، پاڼې بيا ښکل کړ :

ـ راځه مورمې دړپسې ژاړي هغه ستاپه وهلو ډېره پښېمانه ده. زه مې مور دړپسې راولېږلم. راځه چې ورشو ، هغه په تاپسې څوريږي ، چې ډېره وځوريږي تاهم ښه ليدلې ده ، چې پيريان پرې راځي . چې چيرته وغورځيده كه سريې مات شه او كه لاس يې مات شه. ببري سلګۍ وهلې:

ـــ نه ، نه زه نه ورځمه ، خداى دې يې په پيريانو مړه كړي ، زه نه ورځمه ، زه كلي ته ځمه.

پاڼې په ژړه غوني غږورته وويل :

ـ كلي ته چاته ځې ؟ په كلي كې مور څوك لرو ؟ دكلي نه خو دا يو كال كيږي چې خلك غرونو ته راغلي دي ،په كلي خوجازونه ګرځي ، تا به هم راته شهيد كړي.

ببري ځان كشولو ، چې د پاڼې له لاسونو نه ځان خلاص كړي ؛ خو پاڼې لكه تيخوري ماشوم په غيږ كې راواخيست .ببري لتې غورځولې اودخورپر مخ يې نوكارې لګولې .

ـ پرې مې ږده زه نه ورځم ، زه نه ورځم .

**** **** ****

په غوجل كې ژير خوسى پروت و ، دخپل زوى غوندې يې زړه پرې وسو. دببرې مورنن ډېره سخته خواشينې وه. خپلې غريبۍ اوبې كسۍ تيروختونه ورياد كړل . هغه دببري پلارته ډېره ګرانه وه، هغه وخت يې په يادشوچې دببري له زيږيدو سره سم دغنمولوونه ګډ شول . دببري له پلارسره به يې لوونه كول .

له څوورځو ،لو نه وروسته ناروغه شوه او په سينه كې يې شيدې هم وچې شوې. ماشوم به يې په كوڅوكې ګرځاوه، كله به يوې ښځې يو غړپ تې وركړ او كله بلې ښځې. ماشوم به تږوله شپه له لوږې نه په ژړا تيره كړه .

دببري پلار دبوسواوغنمو په پيسو غوا واخيسته. غوا تكه زيړه وه.ببرى يې دغوا په شيدو رالوى كړ. زيړى تږولو ته ګرانه وه. زيړى

دومره اصیله وه، چې پانې هم لوشلی شوه . زیړی په ببري ډیره گرانه وه. خود به ورته گرانه وه، ببری دزیړی په شیدورالوی شوی و . کله کله خو به یې دزیړی تی په خوله کې ونیواود خوسي غوندې به یې رودلو. ببري له زیړی سره خاصه مینه لرله ، له سهارنه تر مازدیگره به یې پرېوو لوڅروله. له زیړی سره دټولو مینوورځ په روغ زیاتیده.

هغه ورځ چې دببري دپلار مړی یې په وینوکې خیشت پیشت له سنگره راوړی و، ببري زیړی څرځای ته بیولې وه . دببري مور هغه ورځ ډیره سخته راغورځیدلې وه، له تندي نه یې وینې بهیدې ، دکلي ښځوویل چې پیریان یې دي.

کله چې ببري زیړی له څرځای نه راوسته ، دپلار دمړي په لیدویې کریکې کړې، زیړی هم لکه بنیادم غمجنه په ځای ودریده. داټولې صحنې دببري دموره ذهن کې راگرځیدې، نژدې وه ، چې بیاپیریان پرې راشي . دببري کټ ته ورغله ، ببری یې پرتندي ښکل کړ، کلیمې یې وویلې :

ـ خدایه باقي خیر کړې.

**** **** ****

نورې ورځې به چې لمرجگ غره پر څوکه سرراښکاره کړ، نو موربه یې په ببري غږ وکړ:

ـ هله ببریه زویه پاځه صدقه دې شم ، لمر راختلی دی، بیا به زیړی ځنگل ته دځرولوله پاره بیایې .

نن دلمرسترگه په شنه آسمان کې څونیزې جگه ولاړه وه، ببری په کټ کې اوږد غزیدلی و ،اوپه درانه خوب ویده و .هغه په شپه کې څوواره راوینښ شوی و ، ټوله شپه یې په اندیښنو تیره کړې وه . ویروونکي خوبونه یې لیدل . خوب یې لیده ، چې یو برگ پړانگ وږپسي ځغلي ،ببری منډې نه شي وهلی ، خوچې کله پړانگ ورته رانژدې شواودببري

مری ته یې منګولې ور وغزولې ، په دې وخت کې ببری له ډیره هیبته راویښ شو ، په کټ کې کښیناست شونډو یې پترې نیولې وو ، په کوچنې څیره یې پریشاني خوره وه . د نورو ورځو غوندې یې دغړکی دشاربلو اوازپه غوږنه شو . له حسرت نه په ډکو سترګو یې خپلې مورته وکتل ، موریې دچرګی پرغاړه خپه اودلګیره ناسته وه . بیا یې سترګې دمستوپه کټوه ولګیدې . دکټوې پر سر برغولی نه و . کټوه وچه ککړه وه ، پر مورګوېې مچان ګرځیدل او په ګیډه کې یې کنډو کې کنډوکې مستې نه برېښېدې . تیرې شوې ورځې وریادې شوې . هرسهار به چې له خوبه پاڅیده ، موربه یې دمستو په کټوه کې سوکړک ورته میده کړی و ، او ببري به په خوند خوند خوړو ؛ خو نن دمستو کټوه تشه وه . ببری دمستو له کټوې ، لاسترګې نه وې اړولې ، چې په غوجل کې دژیړ خوسي دردناکې او غمجنې رمباړې پورته شوې . ژیړ خوسی په موږې پورې کلک تړل شوی و ، پورته پورته یې ټوپونه وهل . په سترګوکې یې انتظارڅپې وهلې ، موریې غوښته دزیږې غواله شیدونه ډک تیونه یې غوښتل . ببری وبوږنیدو ، سترګې یې له اوښکو نه ډکې شوې ، برګ پړانګ یې په خیال کې ورغی . هغه پړانګ چې په خوب کې یې لیدلی و . هغه پړانګ چې ددوی خوشحالې یې داړلې وې .

۱۷-۲-۱۳۷۰

تشه ځولی

نن دخوست په عسکري قشلوکې د سره بیرغ یوه ریتاړه هم نه وه پاتې. د سرو بیرغونو پرځای شنې سپینې او برگې جنډې رپیدې. عسکرو لاسونه د تسلیمۍ په نوم جگ نیولي وو. د مجاهدینو په سترگو کې د فتحې نخښې بریښیدې او په ډیرو یاړ د شوبلو پر سرونو ولاړوو.

نن دخوست واړه او زاړه خوشحاله وو. د توریالي له کوچنۍ څیرې نه عجیبه خوشحالي وریده. چې چیرته به یې خپل همزولي ولیدل نوله لرې نه به یې چیغې کړې:

ـ ښه شو چې خوست آزاد شو ،څومره خوند یې وکړ . اوس به د هیڅ شي قحطي هم نه وي . اوړه به هم ښه پریمانه وي، مالگه به ارزانه شي. گوړه چای او خواړه به هم ارزان شي .

اوس به په اوړوکې د مالگې پرځای د بانجانو تروې او به نه گډوو. د مالگې من به د دوو زرو افغانیو پرځای په دوه درې سوه افغانۍ وي ،اوس به د غرونو څخه د څیرۍ لرگي راځي او د خوست میوه دارې ونې به روغې پاتې شي. د ښترو غوټې به هم نه سوځوو. هو رښتیا اوس به د مجاهد ینو

توغوندي هم نه راځي او موږ به نه پرې وژني.

داخبرې د توريالي سبق ګرځيدلی و. هر چا ته به يې په خندا خندا او په مينه مينه کولې. په منډه منډه کورته لاړې چې خپله مور، پلار او خوينډې دخوست له آزادۍ نه خبر کړي. په هغوی هم زيری وکړي. د آزادۍ زيری، د قحطۍ دله منځه تلو زيری، د توغوندیونه د خلاصون زيری او دهرشي دارزانۍ زيری. دکور دروازې ته نژدې شو. له توريالي سره د آزادۍ د زيري تلوسه وه. ناڅاپه يې د ميګ جازونو بوږنوونکی غږ واوريد. دبمونو غږ مباشوه، دخوست په عسکري قشلوکې دسکډ توغندي لکه تور ديوان ولګيدل. دسکډيو توغندی ددوی په کورولګيده، دکورخيره په يوه لويه کنده بدله شوه.

*** *** ***

دمجاهدینود توغندي آوازپه هواکې خپورشو. دتوغندي د لګيدوسره سم درب شو چې توريالی له کټه راولويده، خويندويې په کړس کړس ورپورې وخندل:

– ځنګه توريالیه زموږ په نارو خونه پاڅيدې د توغندي له ډاره له کټه هم راولويدې.

مورخپلې لورته ملامتې کړې:

– مه ورپورې خاندئ په توغنديو کې خوځه تږوکې نه شته.

پلاريې هم راببرشو:

– هغه پرونۍ پيښه مو هيره شوه، خدای موځوانيمرګې کړه.

توريالی په اندېښنوکې داسې ډوب و، چې دخويندواو مور او پلارپه خبرويې ځان هم ونه پوهاوه. دنغري پر سرتورچای جوش ايښی و. په نغري کې دنښتروغوټې بليدې، غوټې په وينوسرې وې. په وينوسروغوټو سرې لمبې کولې. دنغري په څنګ کې يوه ځولۍ په وينوسرې غوټې پرتې وې. د توريالي مورچای او ډوډۍ تيار کړل. کله

چې تورياليې د تودې ډوډۍ ګوله خولې ته کړه او د چای يو غوړپ يې وکړ، سترګې يې د نغرې په څنګ کې يوې ځولۍ په وينو سرو غوټو ته واوښتې. ځمکه ورباندې وچورليده. زړه يې راډک شو. تورياليې ته خپل ځان سرې خوړو بريښيده. داسې لکه چې د بختور له غوښو او وينو يې خوله ډکه کړې وي. ژر يې له خولې نه د ډوډۍ ګوله او د چای غوړپ توی کړل. په مخ يې غبرګې غبرګې اوښکې راغلې. اوښکې يې پټې پاکې کړې چې د مور او پلار يې ور پام نه شي.

توريالی بيګانې خوب او پرونۍ غمجنې پيښې سخت ځوراوه. د توريالي ښايستوکې فکرونه او خيالونه غمونو ګډوډ کړي وو، داسې لکه چې بمونه او توغندي کلي او کورونه سره ګډوډ کړي. د کوچنيتوب رنګينه دنياګۍ يې غمجنو پيښو لوټلې وه. د شونډو له تنکيو غوټيو نه يې خندا شوکيدلې وه. د کوچنيتوب شوخي ځينې هيره شوې وه او د وخت د غميزو په باب يې د لويانو غوندې فکر کاوه. خود هغه فکر په دومره پيچلو او غمجنو پيښو کې کله رسيده. د توريالي په کړو وړو کې د پام وړ بدلون راغلی و. په څيره کې يې له ورايه د غم نخښې معلوميدې. د شپوږ ځوله تيريدو سره د توريالي کنجکاوۍ او انديښنې زياتيدې.

د خوست د ښار پر عسکرې ځايونو د مجاهدينو توغندي همداسې وريدل. کله کله خو به داتوغندي د بازار په منځ او عسکرې ځايونو ته نژدې کورونو کې هم ولګيدل. د حکومت الوتکو، شوبلو د مجاهدينو پر مرکزونو او د مرکزونو سره پر نژدې کليو بمونه غورځول. دلته او هلته د جنازو خبرې وې او د ويرونو ساندې.

د توريالي له څيرې نه خوشحالي تښتيدلې وه. پخوا به يې په کور کې ډيرې خبرې کولې خو اوس يې له خولې نه سپين هم نه خاته. دا ځوو رځې د ښترو د غوټو په ټولولو پسې هم نه و وتلی. د نغرې په څنګ کې د غوټو ځولۍ تشيدو ته نژدې وه، ايله يو څو په وينو سرې

غوټې پکې پاتې وې. هرې غوټې د خپل خواږه ملګري «بختور» د خاطرا تو غوټې، ورته سپړلې. موراو پلارېې د توريالي په غمجن حالت ډېر ځوريدل. موربه يې ويل:

ــ هسې نه چې په بختورپسې يې زړه وچوي بختور خو توريالي ته له ورورنه هم خوږو، سودايي شوى دى، چې ليونى نه شي خدايه ژربه يې سپيلني ورته لوګى کړل. د توريالي په غاړه يې د تاويزونو اميل جوړ کړ، خود توريالي پريشاني ته يې هيڅ ګټه ونه رسوله.

توريالي ته غمجنو پيښوله ژوندنه يوه سخته کشاله جوړه کړې وه .داسې کړکيچنه کشاله چې د حل په لاره چاره يې نه پوهيده.

ــ خدايه مورمې هره ورځ د تيروشوو اخترونو کيسې راته کوي، خو زه چې له موره پيدا يم يومې هم د خوشحالۍ اخترونه ليد. اوس ولې اخترونه نه شته دا غلې ولې ګرانې دي ، دادچاى ګوړې اومالګې ولې قحطي ده او داجازونه ،شوبلې ځومره ډيردي توغوندي ځومره ډيردي اوداوينې ... .

زړه به يې وبوړنيده اود بختوروينې به يې په خيال کې ورغلې . دنغرې په څنګ کې دغوټو ځولۍ تشه وه. دبختورپه وينو سرو غوټو د توريالي نغرى ځوورځې تود ساتلى و. توريالى بيا دغوټود ټولولوپه نيت له کوره راووت، دنښترو هغه ځنګل ته چې دښارلمنه يې ښکلې کړې وه راغى. ددې ځنګل غوټوبه تل د توريالي او بختورساړه نغرې تاوده ساتل .

دنښتروزلفې د توغنديو او سپنيزو پنجوشوکولې وې . دنښترو له غوټوډکې تنکۍ څانګې لرې لرې پرتې وې . توريالي له ماتو تنکيو څانګونه غوټې شوکولې . ناڅاپه توغوندي راغلل. دنښتروله ځنګل نه يو څه لرې ولګيدل. توريالى په بيړه دغوټوډکې تنکۍ څانګې ته ورغى ،داسې لکه چې دبختورغيږ وي اوغوټې يې دبختوردزړه په وينوسرې وې . توريالي دماتې څانګې غوټې ژرژروشوکولې، خپلې ځولۍ ته يې واچولې، منډه يې کړه او ژوبله څانګه يې تشه پرښوده ،داسې لکه دبختورتشه ځولۍ اوټوک ټوک بدن يې د توغنديوداورلاندې پريښى و.

۱۳/ ۱۰/ ۱۳۶۹

د ټنيوغرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنځیرونه

د پخواني عادت په څیرېپ بیا هم دریمې کوټې ته سترګې ورواړولې. د کوټې دروازه په تور زنځیر تړل شوې وه. تور زنځیر د ګل اندامې زړه ته لکه تور مارتېک ورکړاو د بندي کوټې خیالي تصویر یې د هغې په مغزو کې رنګ کړ. په شونډو کې یې څه وویل، خوابنې یې بیا ورنارې کړې:

ـ ګل اندامې! وه ګل اندامې! وه خدایه کنه هم شوه.

دریم ځل یې په زوره ورغږ کړ:

ـ وه ګل اندامې!

ګل اندمې تکان وخوړ:

ـ درغلم ادې انګړمې جاروکاوه.

ـ ګل اندامې لورې! په دې بخارۍ پسې اوروا چوه د با تورد پلار ډېره یخني کیږي، نن سبا ډېر کمزوری شوی دی. بیګاه شپه یې ټوله وینه تیره کړه. نه پوهیږم چې یخني یې کیږي که له اندیښنو نه خوب نه ورځي.

د دروازې غرب شو. توتې کوټې ته راننووت، د سبو ټوکری یې ګل

اندامې ته ورکړه:

ــ ښکلې کاکۍ داواخله پاخه يې کړه، بابامې ويل چې ښه خوا ږه دې يې پاخه کړي ميلمانه ورسره راځي.

ــ ښه ورورکه! ښه خوا ږه به يې پاخه کړم . اول به د ميلمنو کوټه جاروکړم بيا به سابه هم پاخه کړم .

گل اندامه د ميلمنو کوټې ته لاړه . د توتي مور توتې ته په قهرشوه:

ــ ځوواره مې درته ويلي دي چې ښکلې کاکۍ يې مه بوله اوس خو کوچنۍ نه يې په نن سباکې به ژنۍ شې دومره نه پوهيږې ؟ گل اندامه هم ځان ناگاره اچوي غټه ښځه ده اوس هم وروړ ک درته وايي . له نن نه وروسته دې که ښکلې کاکۍ وبلله بيا به ... .

په توتي کې يې سترگې ښخې کړې . په سترگوکې يې د غم او غوسې نښې رابرسيره شوې . يوه شيبه غلې شوه او لنډه لنډه ساېي واخيسته، بيا يې په قهرجنه لهجه ورته وويل :

ــ نه پوهيږم چې دا ته ولې نه پوهيږې ، اوس خو ماشوم نه يې.

توتي چې د مورغمجني او قهر جنې ځيرې ته وکتل حيران شو. د مورپه خبرويې سر نه شو خلاص :

ــ وى خدايه داڅه درباندې وشول ليونۍ کيږې خوبه نه ؟ ولې تا نه وو راته ويلي چې ښکلې کاکۍ يې بوله، دلاله ناوې دې ده ،وريندار دې ده.اوس ولې راته وايې چې په نامه يې بوله،له تاسره خوجنگ نه کوي څه ... .

مورته يې د توتي په ساده گۍ قهرورغی او په تونده لهجه يې ورته وويل :

ــ ته نه شرميږې چې اوس يې هم ښکلې کاکۍ بولې، گل اندامه خاوس ستا په نوم ده ، داخبره د توتي پر ز ړه لکه خنجرولگيده.زړه يې راډک شوژړا ورغله په منډه له کوره و ،ووت . دهديرې په قبرونو

ورگډشوا و دیو قبر د پاسه پړمخې پریووت.

گل اندامې د خوابښې او توتي خبرې تکي په تکي اوریدلې وې. د میلمنو د کوټې پر دیوال د باتور عکس ځړیده. گل اندامې د باتور عکس ته سترگې وروا ړولې. د باتور له عکس نه غمجنه موسکا وریده. په سترگویې اوښکې راغلې. نرۍ شونډې یې لکه د گل پاڼې ورپیدې لکه له خپلې خوابښې نه چې د باتور عکس ته گیله کوي. د باتور سترگې همغسې موسکې وې او په تنده یې گونځې رانه غلې. د میلمنو له کوټې راووته او د دریمې کوټې سر ته وخته. د مهاجرو کورونه لکه د زنځیر کړۍ سره نښتي وو. د مهاجرو هدیره په رنگارنگ جنډو کې پټه وه. د جنډو لاندې قبرونه هم لکه د زنځیر کړۍ سره نښتي وو. په ځینو جنډو کې گلونه او د شهیدانو نومونه په وریښمینو تارونو اوبدل شوي وو. د گل اندامې په بیکرار زړگي عجیبه چل وشو. منگولې یې لپه کړې هدیرې ته یې وکتل. له دریمې کوټې نه دوهمې او له دوهمې کوټې نه د میلمنو د کوټې سر ته راغله. د دریمې کوټې د بندې دروازې له زنځیرنه یې سترگې بلې خواته واړولې. گل اندامې ته د جنډو گلونو او د شهیدانو نومونو عجیبه سودا ورواچوله. د سبو د پخولو په ځنگ کې یې پر سپین ټوکر وریښمین تارونه لکه زنځیرونه وغځول.

گل اندامې به اوس هر ورځ پر سپینو ټوکرانو وریښمین گلونه جوړول، سږکال په دریمه کوټه کې نه اوده کیده. دریمه کوټه به ټوله شپه په چوپتیا او تیاره کې ډوبه وه. سږکال په ژمي کې دوی ټول په دوهمه کوټه کې اوده کیدل. گل اندامې ته په دوهمه کوټه کې هیڅ خوب نه ورتلو. کله به چې د نیمې شپې باد د دریمې کوټې زنځیرو شرنگاوه د گل اندامې په زړه به د غمونو مارانو خولې ښخې کړې، لکه چې کټ یې په مارانو اوبدل شوی وي. گل اندامې په تیریو کال کې ایله دوې

شپې په دوهمه کوټه کې تیرې کړې وې . هغه یې هم له ډیرې خوشحالۍ نه په ویښه تیرې کړې وې. دناوې توب شپې یې وې ،په دوهمه کوټه کې دوې شپې او دباتورخاطرې یې په ذهن را ووریدې.

پیغلې اوپیغلوټې سندرې وایې دایرې وهې او اتڼونه کوي. ځینې پیغلې له گل اندامې نه چا پیره کیناستې .یوې پیغلې دگل اندامې له مخ نه دټکري پیڅکه پورته کړه په خنداکې یې پوښتنه ځینې وکړه:

ــ خورې نوم دې څه دی ؟

گل اندامه مو سکه شوه او هیڅ یې و نه وې.

یوې وویل:

ــ گل اندامه نومیږي.

یوې بلې داهم پسې زیاته کړه:

ــ گل اندامه نه ،گل اندامه ښا پیرۍ.

ټولوپیغلو په برک برک وخندل.

یوې زړې ښځې وویل:

ــ زموږباتور هم بهرام شهزداه دی.

بلې داخبره ورپسې غبرگه کړه:

ــ مبارکه دې شي داخوډیره ښکلې جوړۍ شوه.

یوې پیغلوټې دگل اندامې لونگینو ځوندیوته غلی لاس وروغځاوه غوښتل یې چې ویې شوکوي . گل اندامې یې لاس تینگ ونیو. پیغلوټې په خنداکې ورته وویل :

ــ وی گل اندامې خورې څومره بخیله یې لکه چې دباتورد کلاشینکوف له پاره ځوندې ساتې .ټولې پیغلې اوپیغلوټې له خندانه شنې شوې.

دوې شپې لکه یوځوشیبې دسترگو په رپ کې تیرې شوې . په دریمه شپه گل اندامې ته ددریمې کوټې واک ورکړل شو. گل اندامې په

لړزاندو لاسونو د دریمې کوټې زنځیرخلاص کړ. د زنځیر له شرنګ سره دګل اندامې د بنګړو شرنګا ګډه شوه او دلونګو له وړموسره دریمې کوټې ته ننوته. ځان ځینې ورک و. زړه یې په ټټرکې ټوپونه وهل، دکوټې څراغ یې ولګاوه. پرمخامخ دیوال دباتور عکس راځوړندو. عکس ته یې په مینه وکتل. اننګي یې له شرمه سره شول ژړیې د دروازې خواته مخ واړوه چې چا خو به لیدلې نه وي. دروازه یې بنده کړه. دکوټې په کنج کې دباتورکلاشینکوف راځوړند و. د کلاشینکوف دساده بند په لیدویې په زړه کې وویل:

ـــ دابه په مریو او ځوندیوکې داسې پټنوم چې خلک یې ننداره کوي. دریمه شپه هم تیره شوه. ډیرې خوږې شپې یوه په بله پسې تیریدې. کله به چې باتور دجهاد سنګرونو ته تللی وګل اندامه به په دریمه کوټه کې یوازې پاتې وه. ګل اندامې به تر نیمو شپو دباتور کمربنداو کلاشینکوف ته ځوندې جوړول او په دې ډول به یې دباتورد بیلتانه شپې لنډولې.

یوه شپه دباتوردوی پر سنګرونو دحکومت له خوا سخته حمله شوې وه. دبمونو او توپونو اوازد مهاجرو کلي ته رارسیده. ګل اندامه ترنیمو شپو دکوټې پر سرناسته وه. کله به چې دوطن دغرونو پر سر دبمونو بریښناخوره شو ه دګل اندامې له خولې نه به بې اختیاره ووتل:

ـــ خدایه خیر کړې باتورته خیر کړې. پټ به یې په زړه کې ډیرنذرونه ومنل.

دګل اندامې لیوني خیالونه به چې تردې ځایه راورسیدل نوربه هیڅ هم نه ووپاتي اودریمې کوټې په څیربه دګل اندامې سپینو مړوندونو ته زنځیرونه اچول شوي وو.

تنې دنریزې کلی

۱۱-۱۲-۱۹۹۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY OF ACKU 5388

د سپین شیطان په غیږ کې

دايې پوخ عادت گرځيدلی و ، له هر لمانځه وروسته يې رااخيست ،ښکلولو به يې ، دعاوې يې ورته کولې ، ورته ژړل يې:

ــ خدای دې تلې تودې کړه ، خدای دې راوله.

بيايې دزوی په ښکلې عکس کې سترگې گنډلې وې . له سترگونه يې لکه د پسرلي باران مړې مړې اوښکې رابهيدې. غوښتل يې چې څه ووايي خو سلگۍ د هغې خبره غوټه کړه . سپوږمۍ تسله ورکوله:

ــ ادې مه ژاړه خدای مهربان دی گوندې خدای يې راولي .

سپوږمۍ هم د خپل مين عکس ته سترگې ورواړولې .دزلمي په سترگو کې د ځوانۍ غرور ځليده . سپوږمۍ ته تيرد مينې وختونه وریاد شول . پرخپل زړه يې زورراوړچې ونه ژاړي خوله سترگونه يې داوښکوچينه روانه شوه. دزلمي مور په سلگوسلگو کې داخبره وکړه:

ــ پلاريې په زلمي پسې رنځورشو.....په ځنکدن کې يې هم زلمي يادولو..... دزلمي په ارمان لاړ.

گلالۍ په خنداخندا کورته راغله . په ډيرې خوښۍ يې نارې کړې:

ــ زړې ادې وه زړې ادې تا ته وايم داغبرولې نه کوې ؟ دباغ نه مې منې درته راوړې دي . بادونو راتويې کړې وې.

نيا گلالۍ تېنگه په سينه پورې ونيوه پر ستر گويې ښکل کړه . ادې دې جارشي په دې وړوکې خولگۍ دزلمي غوندې سترگې دې دي . ته خو زماد زلمي نخښه يې ، دعاکوه چې زلمی دادادې خدای راولي ،دکوچنيانو دعاخدای قبلوي . که زلمي رانه غلوځمکې او باغونه به تربورانو ته پاتې شي تاسې به هم ورته پاتې شئ . په زوره يې نارې کړې:

ــ په زلمي پسې مې سترگې وختې خدايه !

گلالۍ مې پنځه کلنه شوه که زلمی ژاړند ژوندی ورک نه وای اوس به خدای ډيرلمسيان راکړي وو. گلالۍ خپلې وړې منگولې لپه کړې اود خدای دربارته يې ونيوې ،په وړه خوله يې دعاوکړه:

ــ خدايه ! دادمې ژرراولې زړه ادې مې ورپسې ژاړي .نيااو سپوږمۍ ، امين وويل او دوی هم دگلالۍ دعا په خپلو لپوشوو لاسونو بدرگه کړه.

*　*　*

زلمي خپل موراو پلارډيرپه نازلوی کړی و ، دهغه به چې څه زړه غوښتل موراو پلاورته نه ، نه وو کړي . دځمکې کاروباريې ټول دپلار پر غاړه و ، دلو په وخت کې به يې موراو پلارلوونه کول . زلمي به چې يو څوگيډۍ وريبلې نولوربه يې لرې وغورځولو ، وبه يې خندل:

ــ ادې زمالاسونه تناکې شول ، زه لو نه شم کولی . کراربه پر پوله کيناست . پلاريې هم نه غوښتل چې دزوی تنکي لاسونه دې يې تناکې شي . دټوکې په ډول به يې ورته وويل :

ــ بچيه ! ته کرارراته کښينه زموږ ننداره کوه . موردې چې په څنگ کې راسره وي دټولې دنيالوونه ماته پريږده. ټولوبه په کرس کرس وخندل. زلمی لاديارلس کلن هلک وچې جيب به يې له پيسونه ډک و.

يوځوکاله يې مکتب وويلو ، له مکتب نه يې زړه تورشو ، مکتب يې پرښود . دځوانۍ په مستۍ کې ډوب و ، خداى ښکلې ځواني او فولادي وجود ورکړی و . په کلي کې يې دزورمخی نه و ، چاورسره غيږه نه شوه نيولی . دنورو کلوډېرقوي ځوانان يې هم مات کړي وو . دزلمی نوم لکه دنکلونو قهرمان دخلکو په ژبه و . زلمی دکلي دډېروجينکوخوښيده . دزلمي مينه له غيږې نيولوسره وه . هغه به چې کوم قوی ځوان د پهلوانۍ په ميدان کې مات کړنو ځان به ورته پاچاښکاريده . نن يې بياد غيږې نيولو ميدان ګټلی و ځان ځيني ورک و ، ځمکه او اسمان يې نه ليدل . دکلي په کوڅه کې روان و ، چې منګي پر سر دله جينکۍ پر مخ ورغلي ، دجينکو په منځ کې سپوږمۍ هم وه . دکلي بې جوړې ښکلې پيغلې سپوږمۍ چې زلمی وليد نو په څه بانه يې ځان دټولوجينکوشاته کړ . دزلمي هم ورپام شو ، کله چې زلمی او سپوږمۍ په مخه سره ورغلل نو سپوږمۍ خپلې خوږې سترګې په ډېرې عاجزۍ ورواړولی ، لکه سوالګرچې له چانه دخيرات سوال کوي ، سپوږمۍ له زلمی نه غوښتنه لرله . دسپوږمۍ په خوږو سترګوکې عجيبه تاثيروو . دزلمي په وجود زلزله ګډه شوه . لکه دغيږې نيولو په ميدان کې کوم قوي پهلوان راځملولی وي . پښې يې په لړزاشوې ، چې څوک به په لاره ورغلل او خبرې به يې ورسره وکړې په خبرو کې به يې هم ژبه بنده شوه . زلمي له ځانه سره وويل :

ــــ داسپوږمۍ بيخي لکه جادوګره داسې ده . هغه بله ورځ چې زه پر لاره روان وم دادبام پر سرناسته وه سترګې يې په ماکې ګنډلې وې ، لاس يې هم ترزنې لاندې نيولی وچې څه وروريې مړدی ؟!

ورو ، ورو زلمی دغرور له نيلی نه راکوزيده . اوس له چا سره په غيږ نيولو پسې هم ډېر نه ګرځيده . اوس يې زړه غوښتل چې هميشه يې سترګې دسپوږمۍ له سترګوسره غيږ ونيسي . ددنياګۍ کارته يې

گوتې نه ورورې . کور خلې يې هم نه سماوه . تر نيمو شپو به د کلي په دکانو او حجرو کې ورک و . کله کله خوبه يې د چرسو پر چيلم هم شونډې کېښوې . موربه يې تر هغو ويښه ناسته وه چې ځوبه زلمی کورته نه و، ورغلی . چې د څه شي ښکالو به ورغله په ډيره مينه به يې غږ وکړ :

ـ زلميه زويه! وه زلميه زويه راغلې!

چې زلمی به غږ و نه کړنو موربه يې بيا ويښه کيناسته .

يوه شپه چې خلک په خوږ وخوبو ويده وو ، دزلمي مورد زلمي په انتظار ويښه ناسته وه . د سپوږمۍ پاشوه :

ـ « فضل وکړې خدايه ! سپي به زلمی وخوري »

دزلمی مورلا په دې سوچ کې وه چې د ټوپک له ډزو سره سم دسپو ويشتلې انګولا پورته شوه . د مور په زړه کې يې سوې ليکه تيره شوه . نارې يې وکړې :

ـ زلميه چاووژلې ؟!

دباندې کوڅې ته راووته . پلارېې هم راويښ شوا و په ډيرې وارخطايي کوڅې ته راووت :

ـ څه خبره ده ؟

دزلمي مور په وارخطايی سره ورته وويل :

ـ زلمی نه دی راغلی ،هلته ډزې وشوې هسې نه چې...

دوی لا دا خبرې کولې چې زلمی ټوپک په لاس راورسيده . د ټوپک له شپيلۍ نه د باروتو سوی بوی ختو . دوی واړه کورته ننوتل . د مورزړه يې اوس هم لکه پاڼه رپيده . پلاريې ورته وويل :

ـ ګوره زلميه ! اوس خو کوچنی نه يې سم کارو نه کوه . مکتب دې هم پر يښود ،د ځمکې په کار وبارهم نه پوهيږې ،اخر زده کوه يې ، مور خو سپين ږيري يو ،خدای خبردی نن به يوسبابه نه يو. سبا به داهر څه تاته پاتې وي ، په يوه به هم نه پوهيږې .ټول خلک ستا د زورا و ځوانی

صفتونه کوي ، خو مور ستا په ځوانۍ کې هيڅ هم و نه ليدل . خلک خو او لاد د کومک له پاره غواړي . ستا به کله مور ته کومک را رسيږي .
د شپې وختې کورته راځه ، موردې ټول شپه ويښه وي . ازار به درته وکړي . که په خوله يې نه درته کوي زړه به يې ازار درته وکړي . ډير په خپل زورمه غره کيږه . شپوچې خوړلي دي د هغوی پته هم نه ده لګيدلې پلاريې لا خبرې نه وې خلاصې کړې چې موريې په کې ورولويده :
ـــ د زلمي پلاره ډيره يې مه خپه کوه . زلمی اوس نوی زلمی دی چې واده ورته وکړو ښه به شي .
په دې خبره يې د پلار قهر سوړ شو ويې خندل :
ـــ زه خو وايم چې خپله ښځه او اولاد و نه به هم و نه ساتي . نه يې تعليم وکړ او نه د ځمکې په کاروبار پوهيږي. موريې وويل :
ـــ څنګه به ښځه او اولادو ته و نه ساتي چې چيرته قوي ځوان دی د زلمي د زورمخه نه ويني.
پلاريې وويل :
ـــ ښه دی چې داسې ده بيا خو به ورته د واده غم وکړو.

*　　*　　*

نيمه شپه ده زلمی په کټ کې اوږد وغځيده .کټ ورباندی تاويده ، لکه ټال ټالی يې وهلې . داسمان ستورويې سترګې بريښولې ،لکه سترګکونه چې ورته کوي . له يوې سپوږمۍ نه درې څلور سپوږمۍ ورته جوړې شوې .خپله سپوږمۍ هم په خيال کې ورغله .هغه سپوږمۍ چې په ټول کلي کې يې د ښکلاجوړه نه وه . له ځانه سره يې وويل :
ـــ پلارمې د واده غم راته کوي .
له خندانه شين شو ، ړوند له خدايه څه غواړي دوې سترګې.

*　　*　　*

وخت تيريد واو بيا هغه ورځ هم راغله چې زلمي په زيارتونو له خدايه

غوښته .

دزلمي موراو پلار عجيبه خوشحاله وو ، داسې خوشحالي هغوی په خپل عمر کې هم نه وه ليدلې . ولې به نه ووخوشحاله . ديوزوی واده يې وو . بياد سپوږمۍ غوندې نږور . د کلي ښځو به دزلمي مورته ويل :

ــ ته هم بختوره يې سپوږمۍ خو چې دچا په کورکې وي دلولوردې يې هم نه وي .

زلمی دسپوږمۍ مينې يوڅه له بې ځايه هوسونو نه وساته . دايوکال خو دسپوږمۍ په مينه او دهغې په خوږو خبرو نه مړيده . موراو پلاريې هم ورته خوشحاله وو ، بياداسې ورځ هم راغله چې دوی ټولو ديوه نوي ميلمه دراتګ لاره څارله . پلاريې ويلي وو :

ــ که خدای لمسی راکړونو دقلبې په غوايي به خيرات کوم . د زلمي مورهم داسې ډيرنذرونه منلي وو ، خو هغه دچاخبرده چې « دزړه چارې په جنت کې وي » دزلمي دزوی پرځای لورپيداشوه . دزلمي موراو پلارهم ډيرناهيده نه و . دزلمي مورته دکلي ښځوويل چې لومړۍ لوربختوره وي ، په دې پسې به خدای ډيرلمسيان درکړي . دزلمي موربه چې خپله لمسۍ په غيږکې واخيسته په خنداا و خوشحالۍ به يې ورته وويل :

ــ سترګې دې له زلمي نه پټې کړې دي .

له يو کال نه هم ډيره موده کيده چې زلمي دشپې له خوادنشه يانو په محفلونو کې برخه نه وه اخيستې . کله کله به يې چيرته پټ يو نيم دچرسو سګريټې وڅښلو . دورځې به چې چرسيانو وليدو نو ټوکې به يې وريورې کولې او ورته ويل به يې :

ــ زلميه ! اوس خو دشپې له خوادکانو نو ته هم نه راځې ، لکه چې لور ورته زنګوي .

کوم يوه خو به دچرسو سګريټې ورته ونيواو ورته وبه يې ويل :

ــ نورې خبرې پريږده خو يودم ونيسه ، فقيربوټی دی بنده بيړۍ به

دې خداي چالان کړي.

زلمي به هم په ډېره مینه له سګرېټي نه شنه لوګي پورته کړل.

دچرسولوګي دزلمي زړه ورو ورو دسپوږمۍ له سترګونه خلاصاوه او په خپله غېږکې يې نيوه. زلمي بياد شپو له خوا دکانونو او دنشه يانو محفلونو ته راشه درشه پيل کړه. عجيبه چيلم کښ و، په يوه ساه به يې دچيلم له سرخانې نه لمبې جګې کړې. زلمي اوس دپاخه پهلوان پرځای په پاخه چرسي مشهورشو. د چرسوپه جوړولو او پخولوکې يې خاص لاس درلود. چې کله به يې دچيلم سرخانې ته تيلي ولګاوه نو له شوقه به يې نارې ورسره پورته کړې:

ــ چې بنګ يې نه وې ننګ يې نه وي. چې چرس يې نه وي ترس يې نه وي. بري جارشم له فقيربوټي پاچايې کړم. ملک چې مړشي لکه له ديوال نه چې څپيا که راپريوزي او چرسي چې مړشي لکه لوی غرچې ړنګ شي.

بيايې دچيلم له سره لمبې پورته کړې، دوامدار ټوخي يې وکړل، له سترګونه يې اوښکې روانې شوې او ټټرېې له خراشکونه نه تشيده. چې کله به يې ښه ډېرخراشکي واچول نو په نيولې ساه به يې وويل:

ــ ټټر صفا کوي ټټر، فقير بوټی دی فقير....

دزلمي سوراوسپين رنګ توراوښتی و، لکه دچرسولوګی، سترګې يې تکې سرې وې لکه له وينو نه چې ډکې وي. چې چابه وليد نو وبه يې ويل:

ــ دامست ومست، خپله هستي يې و نه زغمله او پر خپله ځوانۍ مغرورو.

زلمي چرسو بيخي بدل کړی و. په رنګ، کړو، وړو، خبرو هر څه کې يې فر ق راغلی و. چې په کومه خبره به دې اخته کړنو ښه په زوراو زيربه يې درته کوله. له سپوږمۍ سره دخپلې ميني کيسې او نورې ډېرې پټې

بربنډې کیسې ، په یوه به یې هم پرده نه اچوله .

یوه ورځ د خپل چیلم له ملګري سره له خپل کلي نه لرې ښارته لاړ .

زلمي ورته وویل :

ــ هلکه راځه چې چرس خانې ته لاړشو ډیرسخت خماریم او چرس هم دغوایي دژبې په اندازه چې نه وي په لږومې ګوزاره نه شي .

ملګري یې په خنداخنداورته وویل :

ــ هلکه نه دې ده خوښه چې نن د تورو پرځای سپین ووهو .

زلمي ورته وویل :

ــ هلکه په سپینودې نه پوهیږم خبرې د تورو لونګینو چرسو کوه فقیربوتې دی فقیر .

ــ یاره که سپین دې ووهل نو مارغه به د رنه جوړکړي او اووم اسمان ته به دې وخیژوي . اخردواړه زنګیدلي زنګیدلي پوډرخانې ته ننوتل . تک سپین پوډریې دژیړطلایي کاغذ پر سرواچول . له نو تونو نه یې نري نري نلکي جوړکړل او په خولو کې یې ونیول . دژیړطلایي کاغذلاندې یې بل تیلي ونیول . تک سپین پوډر د تیلي له تاوه ویلي شول . دژیړطلایي کاغذپرمخ داسې وبهیدل لکه د پوډري پر تک ژیړمخ چې اوښکې رواني شي . دویلي شوو پوډرونري لوګي یې په نریونلکیوکې زړونو ته تیرکړل . له دوی نه ډیرکمزوري او تش جیبی پوډریان چاپیره کښیناستل . هر یوه به زارۍ ورته کولې :

ــ ځوانه یو کش به زه هم وکړم .

له زلمي نه سپینو پوډرومارغه جوړکړی و . په هواکې ګرځیده .سپینوپوډرو داسې په غیږکې نیولی و ، چې نوریې هرڅه ځینې هیرکړي وو . اوس به هر وخت پوډرو له زلمي نه مارغه جوړولو او په هوا به یې ګرځولو . ورو ،ورویې کور ، مور او پلار هیرېدل . کوچنۍ ګلالۍ هم نه وریادیده . اوس کلي ته نه شو تلای هغه اوس سپوږمۍ ته هم سترګې نه

شوی نیوای . دزلمي جیب تش شو . زړه یې هم تش شو ، دژوند له میني نه
. دسپوږمۍ له میني نه او . . . . پوډر دهغه دوجود یوه برخه وګرځیدل .
هغه ته به چې پوډرونه رسیدل نو وجود به یې رنګ و . د پوستکي لاندې
به یې میږي ګرځیدل . پر خپلو تیرونو کانو به یې دومره ځان وګرولو چې
له پوستکي به یې وینې وبهیدې . دهغه وینې هم زیږبخونې وې ، لکه دد
ه رنګ ، لکه د پوډرود کشولو ژیړه پاڼه .

* * *

خپل خپلوان په زلمي پسې ډیرو ګرځیدل . خوزلمی یې پیدا نه کړ .
ځنګه یې پیداکړی وای ؟! ښارونه له پوډریانو نه ډک وو . ټول
زیږزبیښلي لکه ټول دیوې رنځورې مورزامن . زلمی به ډیرو خپلوانو
دوستانو لیدلای وي خود پهلوان زلمي او پوډري زلمي ترمنځ دځمکې او
آسمان غوندې فرق و . زلمي به ډیرو خلکوته دسوال لاس نیوه . چابه چې
دزلمي تک ژیړزبیښلي مخ او نتلې سپینې سترګې ولیدې نو ځواب به یې
داو :

ـــ ځه ورک شې پوډري .

کله کله به دجومات په دروازه کې دلمونځ کوونکوڅپلیوته غلی و . چې
خلک به په لمونځونوودریدل نو غوټه به یې پرې وکړه . یوه پوړی پوډر به
یې پرې واخیستل . دهلکانو له ډاره به دښار په ځنګ کې کومې کندې
ته ورته لاړشو او دکندې له غیږې نه به یې دسپینوپوډروپه غیږکې ځان
هواته وخیژاوه . یوه ورځ دبازار په منځ کې یوه دکاندار ناڅاپه چیغې
کړې :

ـــ داپوډري رانیسئ غلایې وکړه .

پوډري وړو وړو هلکانو راونیواو سخت سخت یې وواهه . هغه به ایله
خپل مخ ته دواړه لاسونه ونیول . ژړل یې له مخ نه یې ژیړبخونه وینه
بهیده .

* * *

داځوورځې هغه نه په ښارکې معلومېده او نه د جومات د ځپليو ترځنګ. د ښار د ځنګ په يوه لويه کنده کې يوسپی غلی غلی ګرځېده او شاوخوا ته يې مخ اړولو. د کندې په غېږ کې يو ځوک پروت و. ځنګ ته يې د پوډرو د کشولو ژيړ کاغذ او د اورلګيت ښه ډېر سوي تيلي پراته وو. سپي پراته سري ته ورو ورو ورنژدې شو. سپي هم ډاريده هسې نه چې پسې راويښ شي. سپي خپله توده ژبه د هغه پر ژيړ، وچ او يخ مخ ورو ورو را تيره کړه، هغه نه راو يښيده لکه چې ښه اوږده خوب وړی و.

پېښور ۱۳۷۰

تنکۍ ځانګه

ښاپیرۍ شیبه په شیبه د ګل پوښتنې ته راتله . له ډېرې اوږدې مینې
وروسته د دوی دواړو کوژدن شوې وه. ښاپیرۍ اوس هم د ګل پوښتنې ته
راغلې وه او د ګلدان په خواکې ولاړه وه. هغې به هر وخت اول د ګلدان
زیارت کاوه . په ژوروسوچونو کې ډوبه وه . په ګلدان کې مړغیجنو
ګلونو د یوه ښه پاسته باران انتظار کاوه. ښاپیرۍ دا څوورځې مخکې
د ګل تنکۍ ځانګه په ګلدان کې د راشنه کیدوله پاره ښخه کړې وه
.هغې په آسمان کې خورې ورې وریځې ولیدې پر ځیره یې له امیده ډکه
موسکا وغزیده ، او له ځان سره یې وویل :

ـ ګوندې زما ځانګه هم راشنه شي او غیږیې له ګلونو ډکه شي .

ښاپیرۍ په ډېرفاتحانه انداز ځنې خند وهلې او له وریځو ډک آسمان ته یې
سترګې پورته کړې . یوڅو پاسته پاسته څاڅکي بې پر انګوراوو ریدل
.اننګي یې لکه د ګلاب غوټۍ تک سره واووښتل . غوښتل یې چې له
ډېرې خوښۍ نه نارې وکړي ، او پر ګل هم زیرې وکړي چې ... خوناځا په
یوه توند؛ سیلۍ راوالوته د باران تنکي تنکي څاڅکي بې لکه د بلبلانو

سترګې آسمان ته پورته کړل . ناترسه تندورنود باران سترګی په مترو کوووهلې . دباران سترګې وپړسیدې ، اوشیبه وروسته دړندو سترګوپه ځیرړلۍ راو ،وریده . ړلۍ یوځوغتمې دانې په ګلدان ولګیدې او ګلدان مات شو . ښاپیرۍ چیغې وکړې ،مات ګلدان یې لکه خپل مات زړه په غیږکې راواخیست . ړلۍ ښاپیرۍ ته په قهرشوه او پر تنکیو لاسونویې وویشته . ړلۍ غوښتل چې مات ګلدان دښاپیرۍ له تنکیو لاسونو وغورځوي . له لاسونونه یې تکې سرې وینې وبهیدې خوبیا یې هم مات ګلدان له لاسونوونه غورځیده . په وینوسور ګلدان یې په خپلو زخمي لاسونو کې کوټې ته راوړ . ګل په کټ کې پروت و . نرۍ نرۍ زګیروی یې کاوه . ناڅاپه ،په کټ کې په لټ راواوښت او سوې کړیکه یې وکړه :

ـــ له تانه یې هم دسروګوته ... دګل ژبه دسرود ګوتې په تکي وچه ودریده . ښاپیرۍ په منډه ورغله :

ـــ نه . . . . نه ګله...داده ... دسروګوته...دسروګوته مې په ګوته کې ده ته وګوره ... لاس مې وګوره ... ټولې ګوتې ... ټولې ګوتې مې هم جوړې دي . ګل یې ښکل کړ اودسروګوته یې دګل سترګوته ونیوه . ګل بې سده شو . دښاپیرۍ زړه پښوته ولویده . دګل له کوره راووته . دښاپیریانو په ښارکې هرې خواته دغشوشغاخوره وه . ښاپیرۍ بیخي ، لکه کڼه داسې وه . هغې دغشو آوازونه ،نه اوریدل . په غوږونو کې یې دګل نریونریوزګیرویو ځاله جوړه کړې وه .د ګل پر هغه ځانګه یې زړه سوځیده چې تازه یې په ګلدان کې دراشنه کیدو په خاطرښخه کړې وه . ډیرو او ښکو یې په سترګو مهرونه لګولي وو .ښاپیرۍ لیونې لیونې ګامونه اخیستل ، ناڅاپه یې پښه له کوم شي سره ولګیده ډیره سخته راوغورځیده . له سترګونه یې داوښکو غټې غټې څاڅکي لرې وغورځیدل . ناڅاپه یې سترګې خلاصې شوې .

دښار په څلورلاري کې همغه سپاره ولاړوو. د ټولو آسونه داسې تک سره وو، لکه په وينو کې چې لمبيد لي وي. ښا پيرۍ ته ټول سپاره دنکلونو د ديوانو غونډې وبريښيدل. په خپله هم، لکه دنکلونو ښا پيرۍ ويرې واخيستـه. لاره يې بدله کړه، ګام پر ګام يې شاته کتل چې دسپرو ورپام نه شي. دسپرومشرد ټولوپه سرکې ولاړو. په ګوته کې يې دسروګوته ځليده. تورې يې لکه د دوزخ داورلمبه پړک واهه. دده او دده دآس په سترګو کې يو عجيبه فاتحانه غرورګډيده. د سپرومشرد مخامخ غره په هغه لوړه څوکه کې سترګې ګنډلې وې او له ځان نه ډيرراضي معلوميده. ځان ورته دنکلونو له ديونه هم زړوروبريښيده. دې داڅوکاله دنوموړي غره هرې څوکې ته څوڅوځله ورختلې و. ده به په دې غره کې دښا پيريانو ښکارکاوه. دې به چې دې غره ته د ښا پيريانو په ښکارپسې تلونو په هر ګام به يوه لپه طلاورکول کيدې.

دسپرومشردغره له لوړې څوکې نه سترګې راکوزې کړې. له خپل بيدار، بخت نه ډيرخوشحاله بريښيده. له خندانه شين شو. ټولو سپرو وخندل او بيا ټول آسونه له مستۍ نه وشښنيدل. دسپرومشرد خندا په څپو کې وويل:

ــ هم موښکارکړل او هم راته رام دي، دې ته وايي بخت.

دسپرو مشر سپروته مخ ورواړاوه:

ــ تاسې پوهيږئ چې څوک يادوم؟

سپاره له خنداشنه شول:

ــ نورنو څوک يادوې خوهمدا ښا پيريان يادوې.

ددوی خندادښا پيريانو دښار ګوټ ګوټ ته وررسيده.

دسپرومشرله ډيرې خوښۍ نه نارې وکړې:

ــ تاسې وګورئ هغه نه ده؟

ټولو سپروپه يوه آواز وويل:

ــ همغه ده .

دسپرو مشر د مارش غږ وکړ. ټول سپاره دستر ګو په رپ کې ورورسیدل . ښاپیری، لکه بازوهلې مرغۍ له سرنه ترپښو پورې لړزیده . لړزیدلې ګامونه یې یوځه ګړندي کړل . سپین ټکری یې له سره وښوییده ، مرهم اوپټۍ یې له لاسونو وغورځیدل . ښاپیری یوناڅاپه ،په ځمکه پورې میخ شوه . مرهم اوپټۍ دسپرو دمشر د آس ترپولادي نالونو لاندې شول . دښاپیری په زړه کې دیوه سخت درد ځړیکه خوره شوه ، لکه چې زړه یې د آس ترنالونو لاندې شوی وي ، لکه مات ګلدان چې د آس ترپښو لاندې ذرې ذرې شوی وي ، لکه د ګل پرې شوې ګوته د اس ترپولادي نالونو لاندې شوې وي ،له ښاپیری نه چاپیره سپاره راتاوشول ، لکه غرڅنۍ چې د پړانګانو په منځ کې راایساره شي . دسپرو مشرله خندانه شین شو. خندا یې دښاپیریانو ښار ولړزاوه . ښاپیری ته یې وویل:

ــ ته خبره نه یې چې دهوا مرغۍ هم له مانه ،نه شي خلاصیدای .

دښاپیرۍ په مرۍ کې لاړې وچې وې . خوله یې خبروته نه جوړیده . دسپرو مشرله آس نه راکوز شو. ښاپیری د خپل کیڼ لاس په غېږې ګوته کې دسروګوته دښي لاس په ورغوي پټه کړه . دسپرو دمشرورپام شو. له خندانه شین شو:

ــ ښاپیری جانې ته مه ویریږه له تانه دسرو ګوته نه اخلم . ګوته دې هم نه غوځوم. رښتیا ګل څنګه دی ؟ پرې شوې ګوته یې څنګه ده ؟ باوروکړه ستا په خاطر مې پرېښود کنه ؟...

دسپرومشریوه اوږده خنداوکړه . ښاپیری، لکه پانه رپیده سپږ یې هم له خولې نه ،نه خاته دسپرو مشرورنژدې شو:

ــ ولې داسې رپیږې ؟مه ویریږه هیڅ هم نه درته وایم . هو ! هو ! داڅنې دې څنګه بربنډې دي ؟ دسپرو مشردښاپیری په څنوټکری ورسم

کړ. دسپرو دمشر په گوته کې دسرو گوتې پړک وکړ. دښاپیرۍ په سترگوکې ، لکه مات غمي او ښکې وځلیدې. دسپرو مشر بیا په خبرو پیل وکړ:

ـــ گوره ښاپیرۍ ! اوس خومې تکړی هم ستاپر مخ درسم کړ ، ستا پرده مې وکړه اوس خو ...

او س خوته . . . اوس خوته دگل نه يې ! ته ... ته زما يې ... زما... پوه شوې ؟

دسپرو مشر ښاپیرۍ ته خوله ورنژدې کړه. له خولې نه يې دشرابو توند بوی ختو. ښاپیرۍ وبوږنیده او ناڅاپه يې پر مخ ورتو کړل .

شیبه وروسته دسپرو مشراو سپاره بیرته راوگرځیدل . د آسونو پښوپر ځمکه سره خاپونه جوړول . په نالونو کې يې تار تار ځنې ښخې وې . دسپرو دمشر توره په وینو تکه سره وه . لکه ددوزخ داورلمبه پړک يې واهه . په گوته کې يې دوې دسروگوتې ځلیدې. گل نرۍ نرۍ زگیروی کاوه دمات گلدان پر سرېې مړې مړې او ښکې راڅڅیدې او دښاپیریانو پر ښاررلی ورېده .

پیښبور ۱۳۷۱

دوه دالماسو غمي

که څوک سوگند وکړي چې زه به له خدای سره خبرې کوم دخدای کتاب دې ولولي سوگند به يې پر ځای شي . «په دنيا کې هيڅ داسې وچ اولمده نه شته چې دخدای په کتاب کې يې ذکر نه وي راغلی »دخدای په کتاب کې راغلي دي :

ـ دخدای دلارې شهيدان به له ټولو نه ښکلي جنت ته ځي . په جنت کې يو جنتي په هغو ښلاگانو کې لوبيږي چې په دنيا کې دهغسې ښکلاگانو تصور هم نه شي کيدای.

موږ شاعران هم عجيبه ليونيان يو ، يوه ښکلا له بلې ښکلا سره تشبيه کوو او يا بيخي ديوې داسې ښکلا لپاره چې په شعر کې يې نوم هم نه وي راوړل شوی يوه بله ښکلا دمستعار نوم په توگه راوړو . ماهم ډېر ځله داگناه کړې ده . يو ځل مې په يوه شعر کې دخدای پاک د کتاب لپاره دخدای پاک شونډې دمستعار نوم په توگه راوړې دي . په يوه شعر کې مې ليکلي وو :

ـــ « دخدای پرشونډو يز داني موسکا خوره وره شوه »

توبه مې دې وي خدايه ! گنهگار مې مه کړې ،نعوذبالله زه خو نه

پیامبر یم او نه والي، بس یو شاعر یمه هغه هم یو لیوني شاعر . په هم دې شعر کې مې له خدای پاک نه پوښتنه کړې وه :

—«خدایه ته ووایه اوس چېرته ګرځې؟»

دا ډېر اوږد شعر دی او ددې شعر دقهرماني کیسه به ټکي په ټکي درته وکړم . لومړی داهم واورئ چې ځینې ملایان او ځینې له خبرونه خبرې جوړوونکي خلک پرما ډېر زیات په غوسه وو . دوی هم ملامت نه وو ، ځکه دوی دلیل وړاندې کاوه چې په شعر کې لوی خدای داسې ګڼل شوی چې ګواکې جسم لري . یعنې دخدای دشونډو ذکر په شعر کې راغلی دی . ما له دې تورونو څخه په دې ځان خلاصاوه چې دخدای پاک دمقدس کتاب قران لپاره مې دخدای دشونډو مستعار نوم راوړی دی . . یعنې پرځای استعاره مې راوړې ده چې پر خدای مین خلک وربانديې پوهیږي . ځکه قران دخدای خبرې دي او له خبرو سره ژبه او شونډې ډېر نژدې نسبت لري .خیر په هر صورت دا خبرې خو ورو ،ورو سړې شوې ، که رښتیا درته ووایم زما دشعر هنګامه هم سړه شوه . زه په دې هم ځوریدم چې ددومره لویې او پاکیزه قهرماني لپاره دویل شوي شعر هنګامه خو باید ابدي وای . ځکه هغه خو دپرښتو کالي په غاړه اسمانو نو ته تللې وه چې هلته یې دسپوږمۍ تکه سپینه چمبه وهله او دخپل ازاد ناویتوب خوږه او لاهوتي سندره یې غږوله . اوس به له تاسو سره سوال پیدا شوی وي چې هغه څنګه له تیاره ښاره آسمان ته لاړه . کیسه داسې ده:

هغه ښار خو تاسې ټول پیژنئ چې دا ډېره موده کیږي هلته رڼا مړه شوې ، ژوند زخمي شوی باروت را ژوندي شوي له مرګ نه ښامار جوړ شوی دی او دښار لمر یې په ستوني کې پټ کړی دی .دشپې دسپوږمۍ او ستورو په تتو هندارو کې دلمر درڼا مخ نه لیدل کیږي . دښار دګلونو لوګې دی او دښار ټول دیوالونه زخمي زخمي دي .دښار هره

کوڅه یوه نوې او ژوندۍ کربلا ترسیموي . له دې نه هم خبر یئ چې په
دې تیاره ښار کې دانسان په جامه کې ځینې ابلیسان هم ګرځي . دوی
په لاسونو کې اور او په سترګو کې داغونه ګرځوي . دوی ښکلاګانې
سوځوي او سپینې لمنې توروي او داغمنې کوي . د دې ابلیسانو یوه ډله
اور په لاسونو او داغونه په سترګو کې د ښار د یوې ماڼۍ شپږم پوړ ته
وختله ، د ماڼۍ په شپږم پوړ کې د شاعر د یوه ناویل شوي شعر پاکیزه
قهرمانه اوسیده چې د پرښتې په څېر پاکه او د یوه ځلانده ستوري
غوندې بې داغه وه . قهرماني لاسونه لپه کړي وو او د لوی خدای نه یې
خپل تیاره ښار ته د رڼا دعا کوله چې ناڅاپه یې د دروازې ډېر سخت
غرب واوریده . قهرمانه ولړزیده او په شونډو کې یې د رڼا دعا نیمګړې
پاته شوه . مخامخ یې د ابلیسانو ډله ولیدله چې په لاسونو کې یې اورونه
او په سترګو کې یې داغونه وو . قهرمانې د سپینې مرغۍ په څېر ځان په
پنجره کې ولید . د ابلیسانو پر داغمنو سترګو یې لعنت وواېه . د ژوند
پنجره یې له شپږم پوړ نه لاندې را وغورځوله او د پرښتې په څېر آسمان ته
لاړه . اوس چې پر کیسه پوی شوئ تاسې به هم وایئ چې د داسې
قهرمانې لپاره خو د داسې شعر ویل په کار و ، چې د قهرمانې دروح په
څېر ښکلی وای . باور وکړئ چې زه په خپله هم ځوریدم چې یوې ډېرې
سترې قهرمانې ته مې ولې داسې شعر ویلی چې څوک یې نوم هم نه
اخلي . په هر صورت کیدای شي ستاسو زړه را باندې سوځیدلی وي
داسې هم نه ده . کله چې څه موده وروسته د قهرمانې تیاره ښار ته لاړم نو
د قهرمانې هغه ګاونډي ته ورغلم چې د تیاره ښار لپاره د رڼا پر
سندرو مین دی . د ښار خلک د ده په باب عجیبې کیسې لري . وایي :

ـ ډیر غریب دی خو مینه یې ډېره غني ده . له وجود نه ضعیف
او عزم یې د غره غوندې کلک دی . دی باید د ښار لیونی مین وګڼو . دی
د ښار په غره کې اوسیږي . د غره تولې ونې آسمانه ته غځیدلې چې د غره
لاسونه بلل کیږي . دا لاسونه په خپلو لپو کې د رڼا دعاګانې خدای ته

رسوي . پاس له آسمان څخه دغره پرسر او دغره پر لاسونو داور له سیلۍ سره یو ځای د تبرونو باران وریږي دغره دبر لاسونه دغره په پښو کې غوځ ، غوځ پراته دي .دښار دلیوني مین تولې جامې داور سیلۍ وړې او سوځولې دي . دښار لیوني مین ددې لپاره چې تیاره ښار ته یې لږ رڼا ورکړې وي داور او لمبو کالي اغوستي او ځان یې هم له بربنډتوب نه ساتلی دی. په کوم غره کې کې چې دغه لیونی مین او سیږي په دې غره کې دتکو سپینو او بې داغه الماسو ستره خزانه پرته ده . دښار مین دا خزانه دښار دټولو مینانو او ښکلو لپاره ساتلې چې یوه ورځ به یې په ډالۍ کې ورکوي . په ښارکې دابلیسانو هغو ډلو چې په لاسونو کې یې اورونه او په سترګو کې داغونه لري دمین پر خزانه دبر ځله یرغلونه وکړل . غر یې زخمي ، زخمي کړ خو دښار مین او دخزانې ساتونکي یو غمی هم ورنه کړ . مین ته هرغمی دایمان په څېر ګران دی . دا بیخي دمعجزې په څېر کله کله پېښیږي چې غر دموم په څېر نرم شي او دښار مین دنور په لاسونو دوه غبرګ غمي را واخلي او دډالۍ په ډول یې چا ته ورکړي.دا دښار دخلکو خبرې وې . زه حیران شوم چې دا څنګه ټول خلک په استعارو ، تشبیهاتو او سمبولونو خبرې کوي . دوی لکه چې ټول شاعران شوي دي .

زما په زړه کې دښار دقهرماني کیسه داسې غوټه شوې وه لکه دښار دلیوني مین په غره کې پټ دالماسو غمي . ما داغوټه په زړه کې نه شوه ساتلای .زه نیغ دښار لیوني مین ته ورغلم . په دې هیله چې دخپل زړه غوټه ورته وسپړم . دقهرماني سندره مې ورته واوروله . دسندرې له اوریدو سره سم دښار دلیوني مین داوسیدو پر غره یوه ښکلې او غم انګېزه زلزله راغله او ماته یې دنور په غبرګو لاسونو دډېرو سپېڅلو او بې داغه الماسو دوه غبرګ غمي راکړل . په غمیو کې دتیاره او ژوبل ښار ژوندی تصویر پروت و. دا دوه غمي دکابل دیوه شاعر دوې ځلیدونکې اوښکې وې چې د« ناهیدې » دروح په څېر سپېڅلې او بې داغه وې.

پینبور ۱۳۷۳

له نرگسه تر نرگسه

......څه چې زه ليکم دا زما فطري حق دی . ته په دې کې څه مه وايه چې زما په باب ولې ليکنې کوې . پر تا باندې چې کوم شاعرانه کيفيت راځي او يا له يوې شاعرانه پېښې متاثره کېږې او شعر ليکې ايا چا ته حق ورکوې چې تا ته ووايي :

ـ دا شاعرانه کيفيت پر تا ولې راغی ؟ ته ولې له يوې پېښې متاثره شوې ؟ له کومې پېښې چې ته متاثره شوې يې او يا همداسې په نا خود اگاه ډول په خپل وجود کې ،په خپل زړه کې ، په خپل روح کې سندريز کيفيت حس کوې ، دزړه په خواکې دې په گوگل کې په عمودي ډول خوږې خوږې څرېکې پورته راولاړېږي او ددې تولو خوشالوونکو او يا غموونکو دردونو په نتيجه کې کوم شعر ليکې ايا چا ته حق ورکوې چې تا ته ووايي :

ـ دا ډول کيفيت ولې پر تا راغی ؟

زه خپل ځان ته هم حيران يم چې ستا په تش ليدو او اوريدو پر ما دادومره بدليدونکې زلزله ولې راغله ؟ زه خيال کوم چې لوی خدای زما دزړه ، تخيل ......واک ستا په لاس درکړی دی . ايا دا رښتيا ده ؟ ته

خو دي لږ له شپېږم حس نه پوښتنه وکړه . زړه مې غواړي د ژوند ټولې ښکلاګانې ، غمونه ، دردونه ، بریالیتوبونه او ناکامۍ یو په یو تاته ووایم . دا فطري ده چې هر انسان ،په خاص ډول کنجکاو او هنرمند انسان په خپل زړه کې ډېرې غوټې لري .هر څوک غواړي چې د زړه غوټې یو چا ته وسپړي . باور وکړه په خپل ټول عمر کې هر چېرته چې تللی یم خدای ډېر ښکلي دوستان راباندې لورولي دي چې یوه نیمه د زړه غوټه ورته سپړم او د زړه بار سپکوم . خو ستا له لیدو او پېژندو راپه دې خوا مې زړه له داسې ښکلو غوټو ډک شوی دی چې څوک یې په سپړېدو نه پوهېږي . زړه مې دا غوټې د الماسو او مرغلرو په څېر ستا دراز غاړې ته ساتلې دي.

زه پوهېږم څومره چې زه ستا په باب بې کراره یم او څومره چې زه ستا په باب فکر کوم ته کیدای شي زما په باب هغسې بیکراري او هغسې فکر ډېر لږ هم ونه لري . ته داسې مه وایه چې زه ولې تا ته مخاطب یم ؟دا هغه خبرې دي چې زه یې باید تا ته وکړم . دا خبرې بایدد هوا د مرغانو په څېر آزادې وګرځي . زه پر دې مرغانو دا ظلم نه کوم چې د وجود په پنجره کې یې بندیوان کړم . زما د خبرو مرغانو ته ، ته د یوې ښکلې او سمسورې ونې حیثیت لرې .یوه ونه مرغانو ته نه شي ویلی چې تاسې زما پر څانګو مه کښېنئ.

سره له دې چې ته یوه شېبه هم زما درازونو اوریدو ته نه یې ناسته خو زه بیا هم تا دخپل ځان لپاره د ټولو نه ښکلې همرازه ګڼم .ته به پر دې ګډو وډو وخاندې خو زه پر دې ګډو وډو نه شرمیږم او په ډېر صداقت سره دا هر څه درته لیکم .دا هر څه چې زه یې همدا اوس لیکم دا هغه خبرې دي چې همدا اوس زما په روح او زړه کې لکه دشنو اوبو ویالې روانې دي. پر دې خبرو مې نه مخکې فکر کړی او نه مې مخکې تیارې کړې دي .

ته چې ما د خپل ځان په باره کې هر څه ګنې هغه ستا خوښه ده خو زه روحاً پرتا او ستا په باب د فکر او رياضت کولو روږدی يم .لکه يو شرابي او يا بل سخت نشه يي چې پر يوه نشه روږدی شي بې له نشې نه کرار نه لري . داداسې عادت نه دی چې پرېښودل يې اسان وي. پردې عادت «تاسره په عالم رويا کې مشغوليدل ،مينه لرل » زما د ، وس خبره نه ده . دا يوه خدايي پېښه بولم چې له دې پېښې خلاصيدل دخدای په لاس کې دي . نه پوهېږم چې خدای به په دې باب نور څه کوي ؟زه پردې مقدسه نشه روږدی شوی يم او دا نشه له عبادت نه هم مقدسه بولم . ستا په باب چې وخت په وخت څه کيفيت راباندې راځي دا به درته ليکم او درليږم به يې . که ته پر دې ليکونو ډېره خپه کېدې ستا خاطر به دومره وکړم چې داليکونه به نه درليږم خو له ځان سره به يې ساتم. زه ستا لپاره له خپل عشق نه رنګين او شاعرانه جهانونه جوړوم .

نيمه شپه ده ،دريکشو اوازونه دشپې چوپتيا ماتوي . زه دخپلې تنها کوټې په کټ کې ناست يم او پر مخامخ مېز له ننګرهار څخه راغلي ميلمانه نرګس راته سترګې سترګې دي . ديوه نرګس دګل پرپاڼه ستا دنوم اول او اخر توري ليکل شوي دي همدا نن مازديګر مې په ښارکې ديوه ماشوم په لاس کې دنرګسو ګيډۍ وليدې ماته يې دتېر کال دنر ګس ګلونه راپه ياد کړل چې وخت په وخت به مې اخيستل او ستا نوم به مې پرې ليکه . دتېر کال هغه نرګسي خاطرې رايادې شوې چې ته يو څه مهربانه وې .ما له ماشوم نه دنرګسو ګيډۍ ستا په نوم او زما دوطن په نوم واخيسته.ماشوم راته وويل چې دادکابل نرګس دي.زه پوه شوم چې دېښبور خلک ټول افغانستان ته کابل وايي .له نرګسه تر نرګسه غموونکي شپې مې يوه په يوه پر زړه راووريدې .له صدر نه تېر ماښام پلې راروان وم د خپل دفتر ترڅای تاون پورې راتلم. په لاره کې مې «دشاعر او نرګس » په نوم يوه شاعرانه ډرامه ګۍ په زړه کې جوړيده

ډېر خوشحاله وم چې يو تخليق به وکړم او يوه کوچنۍ شاعرانه ډرامه گۍ به وليکم. له نرگسو نه به پوښتنه وکړم چې له ننگرهار نه ولې راغلئ؟ولې داسې ستړي برېښئ؟ له تورخم نه څنگه راتېر شوئ؟ نرگس به له دې نه ډېر خوشحاله وي چې دخپل ځان غوندې غمجن او ستړی وطنوال يې پيدا کړی دی. دزړه خواله به راسره وکړي او خپل کوچني خوږ ک زړونه به راته تش کړي. دزخمي بلبلانو او ستړو بوراگانو کيسې به راته وکړي او دوطن دنجونو دتشو اوربلونو کيسې به راته وکړي. زه په دې خيالونو کې راورسيدم. دنرگس گلونو ته مې گلدان جوړ کړ. دگلدان تېرې څوکې زما گوتې هم ژوبلې کړې. نه پوهېږم زما هغه ځيږه لاسونه ولې دومره تنکي شوي دي؟ دگلدان له اوبو سره مې دوه څاڅکي وينې هم گډې شوې. دنرگسو گلدان مې مخامخ پرميز راته کېښود او دحال په ژبه مې ورته وويل ښه اوس کيسې وکړئ. نرگسو دخپلو کيسو پرځای ستا کيسې را واخيستې. اخ ظالمې! زما په ټولو کارونو کې لاس وهنه کوې، خدای دې انصاف درکړي.

۱۸/۱۱/۱۹۹٤ پېښور ټاون، نيمه شپه

رنگینه ورکه

په ماښومه اداګانو د شاعر څنګ ته ورغلم. شاعر سترګې نه رپولې او له ځانه ډېر لرې تللی و. ما پر خپلو څنو لاسونه را تېر کړل او د بنګړو شرنګا مې خوره شوه خو شاعر خپل ځان ته رانغی. هغه لکه چې نه زما د بنګړو شرنګا اورېدلې وي او نه يې زما د څنو اولونګينو امېلونو خوشبويي حس کړې وي. همداسې په خپله ورکه پسې ورک و. يوه شېبه يې په څنګ کې ودرېدم. ورو ورو او په منظم تال مې له ځمکې سره پښه وهله. د پايزېب نرۍ شرنګا مې د شاعر له تخيل سره د شاعر په ورکه پسې لېږله. له ځان سره مې وويل:

ــ چې دا بيا په کومه رنګينه ورکه پسې ورک دی؟

زه يوې شېبې انتظار هم سترې کړم. ددې لپاره چې د شاعر پام د خپل ځان پلو را واړوم او خپله ورکه زما په سترګو کې ولټوي په ناز ناز مې يو بيت ورته ووايه:

ــ راځه په يوې ورکې پسې د واړه وګرځو
لاسونه کړو يو بل ته ورپه غاړه وګرځو

شاعر سترګې نه رپولې او زما بيت يې وا نه ورېد. په ناز او شوخۍ

مې ورته وويل:

ـــ ليونيه سلام!

زما سلام يې ادا نه کړ او زه له خندانه شنه شوم. زما خندا په غرونو کې انګازه خوره کړه. شاعر دسترګو په رپ کې خپل ځان ته راوګرځيد او ډېره سخته کړيکه يې وکړه:

ـــ اخ ظالمې! مړدې کړم.

زه بيا له خندا نه شنه شوم او په خندا خندا کې مې ورته وويل:

ـــ ولې خو تا به ويل چې خندا دژوند مالګه ده. خو تا به ويل چې زه او ته بايد وخاندو.

زه بيا له خندانه شنه شوم او شاعر ته مې وويل:

ـــ خانده کنه، خانده چې خندا مو سندريزه شي. شاعر نرى زګيروى وکړ او زما پرخوله يې لاس کېښود:

ـــ دخداى په خاطر مه خانده.

شاعرهمداسې نرى نرى زګيروى کاوه. لکه چې ما په زهرو لړلې تېره توره وهلې وي او بيا مې پر زخمونو ورته چاڼ شوې مالګه دوړولې وي. لږه شېبه وروسته دشاعر زګيروى غلى شو او ما ته يې ځير ځير کتل. سترګې يې له پوښتنو ډکې وې. مايې په سترګو کې ټولې پوښتنې ولوستې، د يوې پوښتنې ځواب هم راسره نه و ځکه مې ځان تېر کړ او خبره مې په بله واړوله.

ما ځان دماشومې غوندې مرور کړ او پر ټنډه مې ګونځې راخورې کړې. ماشوم ناز مې له ماشوم قهر سره ګډ کړ او شاعر ته مې وويل:

ـــ ته چېرې تللى وې؟

ـــ په يوې ورکې پسې.

ـــ په کومې ورکې پسې؟

ـــ په يوې ښکلې او رنګينې ورکې پسې.

ـ ودې نه مونده؟

ـ نه !

ـ اوس يې نه لټوې ؟!

ـ ولې نه ،اوس يې هم لټوم .

ـ اوس يې چېرته لټوې ؟

شاعر موسکی شو او راته ويې ويل:

ـ ستا په سترګو کې.

ما ته خندا راغله خو د ډېر ژړ مې ځان له خندا نه وساته.

شاعر همدا سې زما په سترګو کې سترګې ګنډلې وې . ما ورته وويل:

ـ خبرې وکړه .

شاعر وويل:

ـ رانه ورکې دي .

بيا خندا راغله خو مې نه خندل .

يو د شېبه چوپه وم خو له چوپتيا نه په عذاب شوم . ځان مې يو څه زړور کړ او د شاعر د جيبونو په لټولو مې پيل وکړ. شاعر حيران شو او راته ويې ويل :

ـ څه شی لټوې ؟!

ما ورته وويل :

ـ خپله ورکه لټوم .

شاعر وويل:

ـ ستا ورکه څه نوميږي ؟

ما ځواب ورکړ:

ـ ستا سندرې .

ما د شاعر له جيب نه شعرونه را وايستل. شاعر وويل :

ــ داخو تول تاراوړي دي او تول به تاته ياد وي .

زه حيرانه شوم او په خپل ياد مې زور را وړ :

ــ ما کله راوړي دي ؟

په ياد مې نه شول خو دشعرونو په لوستلو مې پيل وکړ. دشعر هر توری لکه يوه اوښکه او په هره اوښکه کې يوه سلګۍ. دشعرونو مضمون لکه زخمونه او دردونه. ديو څو شعرونو له لوستلو وروسته مې سترګې له اوښکو ډکې شوې او وړې وړې سلګۍ مې پيل کړې. شاعر ناڅاپه کړيکې وکړې:

ــ اخ ظالمې مړ دې کړم .

ما په ژړا ژړا کې په ډېرې عاجزۍ ورته وويل :

ــ ولې ما خو څه خندلي نه دي !

شاعر په زګيروو کې راته وويل :

ــ خو اوښکې هم مالګيني دي .او دژوند دزخم لپاره ....

خبره يې پوره نه کړه او نري نري زګيروي يې پيل کړل لکه زما خوب چې چا په زهرو لړلې تېره توره وهلی وي او پرزخم يې چاڼ شوې مالګه دوړولې وي .

زه له خوبه راويښه شوم او شاعر ديوې رنګينې ورکې غونډې را نه ورک شو.

۱۳/۱/۱۹۹۵ پېښور دشپې څه باندې يوه بجه

لښته

لکه چې اوس هم د هغې تنکۍ لښتې شغ اورم .زموږ استاد ډېر قهرجن سړی و. له چا نه به چې پرونی سبق هېر و په تنکۍ لښته به یې واهه .استاد به هر سهار له خپل ځان سره یوه ګېډۍ تنکۍ لښتې راوړې او د ټولګي په کنج کې به یې نېغې کېښودې .موږ به یو ځل خپلو کتابونو ته بیا په کنج کې د تنکیو لښتو ګېډۍ ته بیا تورې تختې ته او بیا د استاد د ټنډې تختې ته وکتل .موږ به د استاد په ټنډه کې رڼا یې لټوله .که د استاد په ټنډه کې به مو یوه ذره موسکا ولیده په زړونو کې به خوشاله شوو او که د استاد ټنډه به تروه وه زموږ زړونه به لکه د مني پاڼې ورپېدل او په زړونو کې به د لاسونو سوی راوګرځېده .زموږ په زړونو کې به سرې لیکې تېرې شوې .استاد به وویل:

ـ تاسو باید سبق په یاد کړئ ! له تاسو نه باید سبق هېر نه شي !

زه نه پوهېږم چې تاسې ولې له سبق سره مینه نه لرئ ؟!

ما به په زړه کې وویل :

ـ یا خدایه ته مې له سبق سره مینه پیدا کړې .یا خدایه ته مې دا ټول کتاب داسې په یاد کړې چې یو ټکی هم را نه هېر نه شي.

موږ به د ټولګي پرزاړه پېڅول ناست وو ،استاد به زموږ په منځ کې ګرځیده اولکه پولیس چې د ډېرو خلکو په منځ کې مجرم لټوي کـه له استاد سره به موسترګې ولګیدې لکه سړی چې بربېښنا ونیسي ټکان به مو وخوړ اوسترګې به مو له استاد نه بل خواواړولې .استاد لکه زموږ په زړونو کې چې ناست وي ،زموږ له منځ نه به یې هغه څوک د پروني درس دیادوني لپاره پورته کړ چې پروني درس به یې هېر شوی و .بیا به مو ناڅاپه د استاد د تنکۍ لښتې شغ واوریده .له چانه به چې پروني سبق هېر و ټول به یې تنکیو لاسونو ته په تنکیو لښتو ووهلو .د استاد تنکۍ لښتې سخت سوی درلود .موږ ټول ماشومان ووچې اُستاد به ووهلو خامخابه موژړل .کومو هلکانو به چې د استاد له لښتې ژړلي وو بیا به نورو هلکانو ملنډې پرې وهلې او ورته ویل به یې :

ـ ته خو ډېر ژاړن یې !

هلکانو به زړونه ټینګول چې د استاد له لښتې ونه ژاړي چې د نورو هلکانو د پېغور نه شي .هغه ورځ مې اوس هم په یاد ده لکه د استاد د لښتې شغ چې اوس هم اورم .له مانه پروني سبق هېر شوی و .زه په ټولګي کې ډېر خپه ناست وم .له ځان سره مې ویل :

ـ اف خدایه د اسبق له مانه ولې هېریږي ؟ دازه ولې سبق نه شم یادولی ؟

په زړه کې مې ډېرې دعاګانې کولې :یاخدایه ته خو نن د استاد سترګې پرما وترې چې هېڅ مې ونه ویني .یاخدایه! . . . یاخدایه. . .

یو وار اللحمد اودرې واره قل هو والله احد مې وویل اوپر ځان مې چوف کړل . . . . .بیا مې الحمد الله پیل کړه لا مې پوره کړې نه وه چې استاد راباندې غږ کړ :

ـ ته پاڅه پروني سبق ووایه !زه لکه پاڼه رپېدم د درس له ویلو وړاندې مې خپل نبی لاس استاد ته د وهلو لپاره وړاندې کړ .دوه درې

لښتې يې سخت سخت ووهلم .ښي لاس مې دڅلورمې لښتې تاب نه درلود .بيامې کيڼ لاس داستاد تنکۍ لښتې ته دوهلو لپاره وړاندې کړ .استاد کيڼ لاس ته هم خپله تنکۍ لښته بېدربغه راخلاصه کړه. لښته زما پر کيڼ لاس باندې ماته شوه خو زما په کيڼ لاس کې يې ژوره تغمه جوړه کړه .سخت درد مې حس کړ خو دنورو ټولګيوالو له پېغوره مې زړه ټينګ کړ.لاسونه مې په تخرګونو کې ونيول او له ځانه سره مې پټ پټ ويل:

ـ وی الله ... وی الله .... استاد ته مې پټې پټې په زړ کې ښېرې کولې .استاد راته ويل :

ـ له تانه همېشه سبق هېر وي.ته له سبق سره هېڅ مينه نه لرې .ماخپل کيڼ لاس ته وکتل دکيڼ لاس په تنکي ورغوي کې مې تغمه ځيدلې وه او سخت سوی يې کاوه .

اوس له هغه ماشومتوب نه ډېر کلونه تېرشوي دي خو زما دکيڼ لاس په ورغوي کې دتنکۍ لښتې تغمه اوس هم ژوندۍ ده .دې تغمې ته چې ګورم ټول سبقونه رايادېږي .اوس مې هېڅ سبق نه هېرېږي ،اوس مې له کتابونو سره مينه پيداشوې ده .اوس مې هېڅوک لاسونو ته په لښتو نه وهي .اوس همېشه کتابونه ګورم ، سبقونه وايم .اوس مې سبقونه ښه يادېږي .يادېدل خو څه کوې چې هېڅ مې نه هېرېږي .اوس مې له کتابونو سره مينه پيداشوې ده .اوس مې له تنکيو لښتو سره هم مينه پيداشوې ده .لښتې لوېږي لوېږي ونې شي .ځنګل شي .باغونه شي ،ميوې نيسي ،سيورې خوروي.لښتې سرې ته يو څوک ورياد وي .داسې يو څوک چې دګلونو غوندې ښکلې نوم لري .چې دتنکۍ لښتې غوندې ځواني لري ..چې باد يې نه شي ماتولی .چې پرسر ګيډۍ ګيډۍ ګلونه ګرځوي .چې ګلان يې خزان نه شي ريژولی .

ډېر پخوامې په يو کتاب کې لوستي وو......نه نه توبه مې دې

وي خدايه، زما ديوه ورک شعر يوه کړې وه:

ـ «د غزل مسرې لکه د زړه نغمې دي. داسې نغمې چې يو خوږ درد لري. د خپل ورک شعر داکړې زما هيڅ نه هېرېږي. بيخي لکه زما د زړه نغمه داسې ده. لکه يو چاچې زما زړه په تنکۍ لښته وهلی وي. لکه چې لښته زما د غزلو نوا و سندرو استاده وي.

۱۹۹٤/۱۲/۳ پېښور

دلرکلي ملنګ

څه موده کیږي چې زه لیوني سپي خوړلی یم. زما په ستوني او ټټر کې دلیوني سپي دغاښونو زخمونه دي او زما پرمخ باندې دلیوني سپي نوکارو ژورې لیکې تیرې کړې دي. داسې بریښي چې دلیوني سپي لیونیو زهرو زما پرزړ او دماغو اغېزه کړې وي. زه کله کله ناڅاپه لیونۍ ژړا پیل کړم او کله کله له لېونۍ خندانه شین شم. زما لېونۍ ژړا او لېونۍ خندا زما له ګاونډیانو خوبونه تښتوي. کله چې ژاړم زما اوښکې زما پرمخ دلیوني سپي دنوکارو په ژورو کرښو کې رابهیږي. تودې اوښکې مې وچ زخمونه تازه کوي او یو تریخ درد راکوي. کله چې له خندانه شین شم د ټټر او ستوني زخمونه مې هم خولې خلاصې کړي او د درد لیونۍ څړیکې په کې را ویښې شي.

بیګامې هم یو لېونی خوب لیده. زموږ دوطن پاچا مې په خوب لیده. پاچا پر یوه ځلیدونکي آس سپور وي. توره دریشي یې اغوستې وي او دخولۍ په تاج کې یې دباز تصویر وي. په پاچا پسې وروسته یو لوی لښکر روان وي. ټول لښکر توري دریشۍ اغوستې وي. دپاچا له زرین آس نه وړاندې یو تخت روان وي او پر تخت باندې.

تابوتونه وي .تابوتونه په گلونو کې پټ وي. پر گلونو باندې دشاتو مچۍ او بوراگان هم گرځي .په فضا کې يو غيبي غمجن موزيک د روان تخت پر سرد تابوتونود رناوي لپاره غږول کيږي .ټول لښکر ورو ،ورو سلگۍ وهي .دټول لښکر له سترگونه مړې مړې اوښکې رابهيږي .دپاچا له سترگو نه هم غبرگې غبرگې ځليدونکې اوښکې رالويږي .دپاچا دځليدونکي آس په سترگو کې هم اوښکې پنډې وي .زه دپاچا په سترگو کې اوښکو ته بيا دلښکر اوښکو ته او بيا په گلونو کې پټو تابوتونو ته گورم .په زړه کې راگرځي چې په تابوتونو کې مړي به ليونو سپو خوړلي وي .ماته هم ژړا راځي او ورو ،ورو سلگۍ وهم .موزيک لا پسې غمجن کيږي اوزه دموزيک له غمگينو څپو سره تيرو وختونو ته ځم. هغه وخت چې زه دمکتب په لومړي ټولگي کې وم .پاچا زموږ کلي ته راغلی و .دسپوږمۍ غوندې پرتک سپين آس سپور و .دستورو غوندې تکې سپينې جامې يې اغوستې وې او دلمر غوندې تک سور او ځليدونکی تاج يې پر سر و .دتاج پرسر يوه ځليدونکي باز وزرې غوړولې وې .دپاچا ټول لښکر تکې سپينې دستورو غوندې دريشۍ اغوستې وې .دخوشحالۍ موزيک په فضا کې خورو .دپاچا پرسر دسپينو کوترو سيلونو دوره وهله .خلکو به ويل چې دا دسخي صاحب دزيارت کوترې دي .چا به ويل چې له ارم نه دوزرو په جامو کې ښاپيرۍ راغلي دي او چا به آن دپرښتو گومان پرې کاوه .زموږ دکلي سپين سرې دپاچا ليدو ته کتار ولاړې وې .ددوی دا پخه عقيده وه چې که هر چا دپاچا مخ وليدو ددوزخ اور پرې حرام دی .موږ دمکتب ټولو هلکانو پاک کالي اغوستي وو .په لاسونو کې مو دگلونو گېډۍ نيولې وې او په ټوله لاره مو گلونه شيندلي وو .موږ پاچا ته ترانه ويله .دترانې کړۍ وه: ((عمر دې ډېر شه پاچا)) پاچا له آس نه راکوز شو او پلې زموږ پر خوا راروان وو .ماشومانو گلونه پرې شيندل او پاچا يو يو ماشوم پر تندي

ښکلولو . کله چې زما د ښکلولو وارشو په مینه مې د پاچا په سترګو کې سترګې وګنډلې . د پاچا په سترګوکې د خوشحالۍ اوښکې لکه ستورې وځلیدې . زما په سترګوکې هم د خوشحالۍ اوښکې راغلې . پاچا پرتندې ښکل کړم اوزما پرمخ یې لاسونه راتېرکړل .

# # #

د موزیک یوې بلې غمجنې څپې له تېرو وختونو بیرته راوګرځولم . د پاچا په سترګو کې دوه څاڅکې اوښکې لکه دوې هندارې ځلیدې . په دې دواړه هندارو کې مې د لر کلي د ملنګ یو تصویر ولید . د تصویر په لیدو مې ټول هغه ملګري را په یاد شول چې ما غوندې په لر کلي کې اوسیدې او ټول ما غوندې لیونو سپو خوړلي دي . له پاچا نه مې کرکه راغله په زړه کې راوګرځیدل چې زموږ پاچا به خامخا د لر کلي ملنګ ته ازار رسولی وي . ورو ورو جلالي کیدم . له تابوتونو تېرشوم . په ریبدلو شونډو مې په ګلونو کې پټو تابوتونو ته دعا وکړه او نېغ د پاچا د ځلیدونکې آس خواته ورغلم . مخکې له دې چې پاچا ته لاس ورواچوم او له آس نه یې لاندې راوغورځوم پاچا په خپله له آس نه راکوز شو . پاچا د یوه لوی حکیم او روح پیژندونکې په څېر زما په سترګو او څېره کې هرڅه لوستلي وو . بې له دې چې پوښتنه ترې وکړم یو سوړ اسویلی یې وکړ . له سترګو نه یې در اوښکې تویې شوې او داسې یې راته وویل :

ـ ډېر کلونه وړاندې د لر کلي ملنګ راغلی و . زه د ملنګ سلام ته له تخت نه راکوز شوی وم . د ملنګ په کچکول کې مې د دنیا تر ټولو ښکلې او قیمتي مرغلره چې شاعران او عارفان یې د خدای او د مینې کور بولي ایښې وه .....

زه بیا جلالي شوم د پاچا ګریوان ته مې لاس واچاوه :

ـ نو بیا ولې لیوني سپي راشکاري ؟ نو بیا یې ولې د لیوني سپي

څرمن اغوستې ده .راکړه ځواب راکړه .ما د پاچا پر مرۍ زور وکړ .سا
مې بنده بنده شوه زخمونو مې درد وکړ .ناڅاپه له خوبه راويښ شوم
.لاسونه مې په وينو سره وو. ټول ګاونډيان مې پر چيغو او نارو له خوبه
راپاڅيدلي وو .يو بل ته يې سره ويل : دا ليونی وګورئ!

۱۹۹۵/۱/۲٤ پېښور .

عاشقانه لیکونه

له هره کاره یې ویستی وم. همیشه به مې عاشقانه لیکونه ورته لیکل او وراستول به مې. لنډه دا چې سم مجنون یې رانه جوړ کړی و. زه به په هغې پسې ډېر ګرځیدم خو هغه به مې کله کله د ډېرې لږې شیبې لپاره ولیده. زه به د ښار په څلور لارو کې لیونی لیونی ورپسې ګرځیدم. چې سره مخامخ به شو له ډېرې حیانه به تکه سره شوه. د سر په اشاره به یې سلام وکړ او په سترګو کې به یې یوه دنیا مینه راکړه. نه پوهېږم چې په سترګو کې یې دکوم جادو اثر و. ما به داسې وانګیرله چې د ښار په څلور لارې کې هیڅ ژوندی ساری نه شته. د موټرو او ریکشو عذابوونکي غږ ونه مې له سره نه اوریدل. لکه دوه په دوه چې په یوه لویه دښته کې و لاړ وو. زما به یې د سر په سلام د زړه سود ونه شو. د سترې مه شي لپاره به مې لاس وروغځاوه. هغې به هم لاس په ویره را اوږد کړ. دهغې پوست او غوښن لاس به مې لکه د حضرت خضر لاس خوږ او څه لږغوندې کلک په لاس کې ونیو. په ګوګل کې به مې په عمودي ډول خوږې خوږې څریکې وغځیدې او یوه شېبه به ځان راته د مینې پاچا وبریښیده. ما به یې سترګو او مخ ته کتل. په انګو به یې د حیا سره تله

او راتله . په ترتږي ژبه به يې زما نوم واخيست :

-« . . . . زمـا بيـړه ده زه به لاړه شم ! »لکه ژوندی کب چې دسړي له لاسه و ښوييږي داسې به يې لاس زما له لاس نه وښوييده . ما به هم په زړه نا زړه ورته وويل :

- په مخه دې ګلونه.

زما له مخه ښي سره به داسې موسکۍ موسکۍ روانه شوه لکه قدم په قدم چې ګلونه په بدرګه ورسره ځي . زه به ترهغې پورې په همغه ځای پورې ميخ وم چې دښار په ګڼه ګوڼه کې به رانه پنا شوه . دموټرو او ريکشو بوږنوونکي غږونه به مې واوريدل . زړه نازړه به راروان شوم . تولو لارويو به راته کتل او ځينو کسانو به يو بل ته څه سره ويل . ماته به يې وکتل او بيا به يې په خپلو کې سره وخندل . زه به دښار له ګڼه ګوڼې را ووتم او دخپل زړه په خلوت کې به مې دمينې رياضت پيل کړ . دې رياضت به يو ډول عاشقانه او کلاسيکه خوشحالي هم لرله . زه په دې رياضت داسې روږدی شوی وم چې ملګري او دوستان به مې په ټوکو او خبرو بوخت پرا يښي وو او زه به دزړه په خلوت کې غلی ناست وم . دکوم ملګري به راپام شو له خندانه به شين شو او بيا به يې دمجلس نورو ملګرو ته وروښودم

- دابيا چيرې تللی دی ؟ يوه بل ملګري به مې وويل :

- هلکه مين خو به نه يې ؟

دپخوا په څېر مې له خپلو ملګروسره ټوکې ټکالې نه کولې . که په مجلس کې به پر يوه مهمه خبره خبرې پيل شوې ما به هم يو څو خبرې وکړې . خپلو خبرو به خوند رانه کړاو دخپلې مينې په باب به مې تصور پيل کړ . له سياسي بحثونو مې بد راتلل . که به مې ملګرو سياسي خبرې اوږدې کړې زه به ډېر په عذاب شوم . مابه په زړه تنګۍ سره ورته وويل :

- خدای ته وګورئ داخبرې پريږدئ! ملګروبه مې وخندل او راته

.وبه يې وويل :

ـــ ستا ولې زړه په تنګ شو ؟ همدا زموږ د وطن تراژيدي د نړۍ لپاره دورځې خبره ده .زموږ چې خپل وطن دی د خپل وطن په باب خو بايد خبرې وکړو.

ما به ورته وويل :

ـ په خبرو خو وطن نه جوړيږي .دوی به راته وويل:

ـ نو په څه شي جوړيږي ؟

مابه ورته وويل چې په مينه جوړيږي .

ملګرو به مې په خندا خندا کې راته وويل :

ـ چې سياسي خبرې دې نه خوښيږي نو ته وواېه د څه شي په باب خبرې وکړو ؟

د ملګرو د دې پوښتنې لپاره به زما د زړه ځواب دا و ،چې د مينې په باب خبرې وکړئ.

مابه په زړه کې وويل :

ـــ کاشکې د وطن په باب يې هم د هغې غوندې ښکلې خبرې کړې وای له چا سره چې زما مينه ده .ملګرو به راباندې غږوکړ :

ـــ تا ته وايو د څه په باب خبرې وکړو ؟

ټولو ملګرو به مې په کړس کړس وخندل .

له يوې ورځې نه به بلې ورځې ته بدليدم او د هغې د مينې په باب په خيالونو کې ډوبيدم .تر نيمې شپې به ويښ ناست وم او د هغې په باب به مې فکر کاوه .عاشقانه ليکونه به مې ورته ليکل او ورليږل به مې .تر يوې مودې خو مې دا ليکونه له خپلو ملګرو پټ و ساتل .زړه مې له دې پټ رازنه ډک شو او نور د راز ساتلو يو ذره ځای هم په کې نه و. دومره له دې عاشقانه رازو نو ډک شو چې نښې يې زما په خبرو کې وځليدې. دانښې نښانې زما ملګرو وليدې او په هر څه وپوهيدل .زما د عاشقانه

لیکونو خبرې زما دملګرو دمجلس خبرې شوې .ما به هغې ته بیا بیا عاشقانه لیکونه ورلیږل خو هغې به چې پخوا کله نا کله دیوه نیم لیک لنډ غوندې ځواب راکاوه اوس یې له ځواب لیکلو قسم کړی و .لکه زما لیکونه چې هیڅ ورته رسیدلي نه وي ،لکه زما لیکونه دمني دونو پاڼې وي چې سړې سیلۍ یې یوه خوا او بله خوا تښتوي .

لنډه داچې زما په دې نوې غوړیدلې سپرلنۍ مینه ډیره ژر دمني سپېره سیلۍ راوالوته .ما دې پوښتنو ته هیڅ ځوابونه نه لرل:

ـ هغه ولې داسې ژر بدله شوه ؟

ـ هغه زما پردې لیونۍ مینه ولې شکمنه شوه ؟

بیا مې په زړه کې وویل :ما خو همیشه په خپلو لیکونو کې هغې ته لیکلي چې تاسره مینه کول دیوه ډېر پټ راز په څېر په زړه کې ساتم .

بیا مې په ځان پورې وخندل او ځان ته مې وویل :

ـ هغه زما په زړه کې اوسیږي ،دهغې یادونه هم زما په زړه کې اوسیږي .دهغې دمینې ټول رازونه هم زما په زړه کې اوسیدل .اوس خو هغه رازونه زما له زړه نه تللي دي اودنیا پرې خبره ده .داچې هغه او دهغې رازونه سره ګاونډیان وو یو ګاونډی دبل ګاونډي له حاله خبریږي .ماچې دهغې ګاونډیان ونه ساتلای شول دمرورتوب حق خولري.بیا به مې ځان ته تسله راکوله چې خدای به یې راپخلا کړي .مرورتوب هم یوډول مینه ده .مروره خو دې وي خو خدای دې وکړي چې له ماسره یې کرکه نه وي پیدا شوې .

اوس مې له مخکې نه هم ډېره په زړه را وریده .هره شپه مې دهغې په باب فکر کاوه .که پرلاره به تلم هم دهغې په فکر کې به وم او که په دفتر کې به په کار بوخت وم هم دهغې په باب مې فکر کاوه .تر نیمې شپې به یې په یاد کې یوازې ناست وم او په یاد یاد کې به یې خوب یوړم.

نن چې زمونږ د دفتر د لوېې او سپينې دروازې زنګ ووهل شو زه د خپل کار د کوټې پر ځای په يوه بله کوټه کې د کوم عاشقانه ليک په ليکلو بوخت وم . په زړه کې مې وويل : څه چې هر څوک وي هسې هم څوکيدار په دروازه کې شته . په دې منځ کې يوه ښېبه تېره شوه ،عاشقانه ليک دې ځای ته ورسيد :

ـ «ښه ! ته ولې له مانه مروره يې ؟ »

د دې جملې له ليکلو سره سم د دروازې د زنګ وهونکې په فکر کې شوم . په شېبرم حس کې را وګرځيدل :هسې نه چې هغه زما پوښتنې ته راغلې وي ؟عاشقانه ليک مې په دې جمله چې

«ښه ! ته ولې له مانه مروره يې ؟ » بس کړاو له نورو هغو عاشقانه ليکونو سره مې په يو کتاب کې کېښود چې د هغې د مرورتوب په زمانه کې مې ليکلي وو او ورليږلي مې نه وو . کتابونه او ليکونه مې را واخيستل او خپل دفتر ته راغلم . په دفتر کې د دروازې څوکيدار ولاړ و ،زما په ليدو حيران شو او سمدلاسه يې را ته وويل :

ـ ته چيرته په دې سپينه ورځ ورک وې ؟! څوکيدار يو ډول دمينې او ناز په انداز کې راته وويل :هغې غريبې خويوه شيبه انتظار هم وکړ خو ته پيدا نه شوې . ډېر مې ولټولې ته په کوم کونج کې غلی وې ؟د څوکيدار له خبرو او دده له څېرې نه په هر څه وپوهيدم .زړه مې په ګوګل کې په ټوپو شو .څوکيدارته مې وويل :

ـ ته څوک يادوې ؟! چازما پوښتنه کوله ؟

څوکيدار راته وويل :يوه لوړه ښايسته نجلۍ وه ،سرې جامې يې اغوستې وې ،مخ يې نيم پټ و او ليونۍ غوندې سترګې يې وې .

په شونډو کې مې ورو وويل :

ـ ليونۍ غوندې سترګې يې وې .....

د خاطر په هنداره مې د هغې تصوير راغی . کتابونه او ليکونه مې په

ځنګ کې را واخیستل او بې له دې چې د دفتر له آمر نه اجازه واخلم لیونی لیونی له دفتره راووتم . د سترګو په رپ کې د ښار ځلورلاري ته راورسیدم یو خوا او بل خوا لیوني لیوني ګورم . په ښار کې ګڼه ګوڼه ده . موټرې دي خلک دي یوخوا بل خوا روان دي . زه لالهانده او لیونی لیونی یو خوا ګرندی ګرندی لاړشم بیا را وګرځم . زه داسې انګیرم چې ټول خلک ماته ګوري خو خلک دومره وزګار نه دي چې ماته وګوري او ننداره مې وکړي . زه د سرو جاموو الا لوړې ښا یسته نجونې چې مخونه یې نیم پټ وي ګورم . د سرو جامو والا لوړ ې او ښا یسته نجونې ډېرې وي خو د لیونو سترګو والا یوه هم په کې نه وي . زه له ځان سره وایم : اف خدایه ! څه شوه ؟ چیرته تری تم شوه ؟ چې دا به ځنګه راغلې وي ؟ چې زما عاشقانه لیکونه به ټول زما په وړاندې څیري کوي او اور به ورته اچوي او که زما مینې ته به د احترام سر ټیټوي ؟

زه د سړ ک پر غاړه لالهانده روان یم ، یو خوا بل خوا لیوني لیوني ګورم . پر هیچا مې سترګې نه خوږیږي . همهغه لیونی سترګې لټوم . ناڅاپه مخامخ سترګې اړوم ، یو ښایسته موټر راروان دی . د موټر واګې دیوې لوړې او ښا یسته نجلۍ په لاس کې دي . د نجلۍ کالي تک سره ، ښکلی مخ یې نیم پټ او لیونی لیونی سترګې یې دي . زه په زړه کې وایم چې خپله ورکه مې ومونده ، اوس به مې له دې ځلور لاري او له دې ګڼه ګوڼې ډېر لرې یوه ښکلي او آرام ځای ته یوسي او هلته به زما لیونی مینې ته د درناوي سر ټیټ کړي .

زما پر وچو شونډو سوبمنه موسکا خوره شي . د کیسو د یوه سوبمن اتل په څیر ولاړ یم او د ښایسته نجلۍ د ښکلي موټر دودریدو انتظار ګالم . موټر رانژدې شي او زما سترګې د ښایسته نجلۍ د لیونو سترګو له ځلا نه وبرېښي . موټر ډېر ګرندی تیریږي خو د تیریدو په حال کې مې ډېر سخت ووهي . زه د سړک پر غاړه ډېر سخت را وغورځم . زما پر کتابونو

د ښایسته نجلۍ د موټر ټایرونه تېر شي .کتابونه مې پاڼې ،پاڼې شي او د کتابونو له منځ نه زما عاشقانه لیکونه باد خواره واره کړي .ډېر خلک پرما راټول شوي وی خو چې خواره واره لیکونه ووینې زه په خالي میدان پاتې شم او خلک زما په عاشقانه لیکونو پسې خواره شي . د ښایسته نجلۍ موټر مخ په بره ګرندی روان وي .د شا له خوا د پولیسو موټر د خطر د سرو څراغونو او بوږنوونکي هارن سره د ښایسته نجلۍ موټر څاري .زه نه پوهېږم چې ولې ښایسته نجلۍ ته په زړه کې دعا کوم :

ـ خدای دې یې په پولیسو ونه نیسي ،پولیس ډېر ظالمان دي .ها خوا زما عاشقانه لیکونه ټولو خلکو نرو او ښځو را اخیستي وي .یو څو ک دا جمله په لوړ غږ سره لولي :

ـ«ښه! نو ته ولې له مانه مروره یې ؟ » د دې جملې په اورېدو ټول خلک په بړک بړک خاندي او په دې خندا پسې زه هم له درانه خوبه راویښ شم .

۱۵/۱۲/۱۹۹٤ نیمه شپه ،پېښور

د پرښتې د لاس غوټه

د زمانې له اوږې نه راکوزه شوې وه. کاغذونه او قلمونه یې دراز دغوټې په څېر په لاسي بکس کې اچولي وو. زمانه یې په لاسي بکس کې اچولې وه، لاسي بکس یې اوږې ته اچولی و. سپین مخ، سره اننګي، تورې څڼې لکه لوګی پرسر ګرځنده د یوه ډنبار په ځلور لاري کې ګرندۍ ګرندۍ روانه وه. اخوا دې خوا یې لیوني، لیوني کتل. لکه کوم صوفي او فلسفي چې دبنیادمو په ډک ښار کې په رڼا ورځ د یوه په لاس انسان لټوي.

موراوپلار پرې د ډېرې نوم ایښی و. لوی خدای پرې دشاعرۍ اولیکوالۍ ګلونه لورولي وو. د یوه دیوه لرې کلي او سیدونکې وه خو کله کله به په نویو شعرونو پسې په ښار کې هم ګرځیده. لکه دشاتومچۍ به یې دغزل د ګلپانو قافیې راټولولې. کله کله به افسانې په دې پسې ګرځیدې، شعرونه به ورپسې ګرځیدل او دغزلونو قافیې به ورپسې ګرځیدې.

نن ورته ځان په رښتیا پرښته بریښیده. د لاسي بکس بند یې په

کینه اوره کې اچولی و ،اولاسي بکس به یې کله کله له زړه سره ټینګ ونیو .په زړه کې به یې خوړې ،خوږې څړیکې وغځېدې .په بکس کې یې له غزلونو، شعرونو ،داستانونو او قلمونو سره سره دډیوې دشعرونو دمینه وال او عقیدت مند هغه لیک هم ملګری و چې ډیوې ته یې دپرښتې لقب ورکړی و .دخپل هنر دمینه وال پردې خبره چې دې ته یې دپرښتې لقب ورکړی و سوچ کاوه:

ـ داڅنګه لیونی دی چې ماته دپرښتې لقب راکوي ؟هسې نه چې په دې خبره ګنهګارشي .انسان ته دپرښتې ویل توبه خدایه ! زه خو انسان یم ،انسان خو همیشه له سهوې او خطاسره دی .بیابه په زړه کې وروګرځېدل :

ـ « زما دهنر اوشعرمینه وال به هسې ځان لیونی ښودلی وي کیدای شي له خپل لیونتوب سره سره به په ډېر څه پوهېږي .زما په خیال دداسې لیوني له خوا ماته دپرښتې لقب راکول له شاعرانه تشبیه سره سره فلسفي او معنوي ریښه هم لري .ځکه انسان دلوی خدای خلیفه دی .انسان اشرف المخلوقات دی .دانسان مقام له پرښتو نه هم اوچت دی .انسان ته خو پرښتو هم سجده کړې ده ،کیدای شي دپورتنیو دلیلونو په رڼا کې به یې ماته هم دپرښتې لقب راکړی وي . »

ډیوه په دې چورتونو کې ډوبه وه چې یو چایې ناڅاپه اوږې ته لاس واچاوه اولاسي بکس یې دسترګو په رپ کې ترې یو وړ. ډیوې کریکه وکړه :

ـ دشیطان زویه !

ډیوه لکه بریښنا نیولې په ځمکه پورې میخ شوه ، رنګ یې سپین تښتیدلی و او په زړه کې یې له ټولونارینه وو سره کرکه راغلې وه .څوګامه وړاندې پر موټر سایکل سپاره ځوان دډیوې په لورې مخ راواړاوه. دډیوې لاسي بکس یې په لاس کې وزنګاوه ،په زوره زوره یې

وخندل او موټرسايکل يې مخ په وړاندې ګړندی روان کړ. ډېوې ورپسې کتل خو ځوان دبنیاد مو او موټرو په منځ کې له سترګو پناه شو. لږه شيبه وروسته ځوان هلک له موټر سايکل سره دخپلې لويې بنګلې په باغ ورننووت ،په درنګ شيبه کې يې دخپلې ډلې انډيوالان راټول کړل زنګ يې وواهه .دسترګو په رپ کې دپاخه عمر يو سړی چې پلن ټټر ، قوي اندامونه ،فولادي لېچې او تورې غټې غټې سترګې يې لرلې راغی او ځوان ته يې وويل:

ــ جي صيب ! څه مو ويل ؟حکم!

ځوان دښځينه لاسي بکس زنځير خلاص کړ ،په بکس کې يې لاس وواهه .ټول شيان يې له بکس څخه راوايستل ،له خندانه شين شو :

ــ داخو ټول کاغذونه او قلمونه دي ،دايو څو روپۍ خو هم په کې دي .

دځوان ملګرو په برک برک وخندل .ځوان په داسې حال کې چې پرخيره يې دبرياليتوب اوغرور نخښې غځېدلې وې خپل جېب ته لاس کړ .له جيب نه يې د پيسو بنډل را واخيست .يو څو نوټونه يې نوکر ته ورکړل .دپاخه عمر نوکر ته يې په ظنزيه انداز وويل:

ــ هلکه موټر دې سټارټ کړه !دسترګو په رپ کې څه مېوه ،مېوه ،بسکټ مسکټ راوړه چې نن تاسو ټولو ته يوه نوې او خوندوره خبره کوم .داسې خبره چې نه به مو ليدلې وې نه به مو اورېدلې .

دپاخه عمر نوکر پيسې واخيستې موټر يې چلان کړ او دبنګلې دباغ له لويې دروازې راو، ووت .لږه شيبه وروسته يې دخوراک څه شيان راوړل .ځوان په خنداخندا او په يو ډول وياړ له ځلې نه دبکس دتښتولو کيسه وکړه .ځان ورته دفلمونو بدماش برېښېده .دلاسي بکس کاغذونه او قلمونه يې سره واړول راواړول .ديوه ليک عنوان يې په لوړ غږ واوراوه:

-((دشعرونو او هنر د پرښتې په نوم)) له دې سره ټولو په کړس کړس وخندل . دډلې له ملګرو نه یې یوه شوخ ملګري په طنز یه انداز وویل:

-هلکه سمه پرښته دې ازار کړې ده ،هسې نه چې عملنا مه دې په سره قلم ولیکي او دوزخ ته دې ولیږي.

بدمعاش هلک یې بیا کاغذونه واړول راواړول او ویې یل :

-اوهو شاعره هم ده .غزلې یې لیکلې دي .چې هم پرښته ده اوهم شاعره داسې بریښي چې دخلکو عملنامې یې لیکلې دي.عاجزه عملنامې مې ترې وتښتولې خدای ته به څه ځواب وایي ؟بدمعاش هلک په خوشالۍ چیغې وکړې :

- تاسې غوږ شئ یو داستان یې لیکلی دی .زه یې داستان درته اوروم .تاسې ټول راته غوږ شئ چې پرښتې داستان لیکلی دی که دچا عملنامه ؟دداستان نوم دی ((دصیب دکشرې بي بي زوی))

ښه !داستان داسې پیل کیږي:

-دځوانۍ عمر یې په چرچو او میلو کې تیر کړ .په پاخه عمر کې یې له یوې ډیرې ښایسته تنکۍ پیغلې سره واده وکړ .خپله ناوې یې له سرنه تر پښو پورې په سرو او سپینو کې پټه کړه .دناوې کورنۍ ته یې په لکونو پیسې او نور سره او سپین ورکړل .څوکاله وروسته یې له یوې بلې څوارلس کلنې نجلې سره واده وکړ .بالاخره ډیر کلونه وروسته چې دعمر پانه یې په ژیړیدو وه له یوې بلې چتې او پخې پیغلې سره واده وکړ .داواده په داسې درب او دروب تر سره شو چې په ټول وطن کې یې یو ریکاډ تینګ کړ .دملک لویو لویو وزیرانو ،سیاست مدارانو ،لویو لویو تجارانو ،منشهورو ډمو او سرودګرانو ګډون په کې کړی و .دناوې پر کالیو ،لاسونو او پښو سره نه ځاییدل .دناوې دنګه غاړه دالماسو امیلونو درنه کړې وه .څه موده وروسته دصیب کشره او نوې بي بي په یوه داسې نامعلوم رنځ مبتلا شوه چې نه یې څوک په دم پوهیدل او نه په

دارو. په نه خبره به په غوسه کېده. د خپلې غاړې امېلونه به يې شکول. د سرو بنګړي، لښتۍ او پايزېبونه به يې ماتول. صيب کشرۍ بي بي ته ډېر و دم ګرو او تاويزګرو دمونه او تاويزونه راوړل خو د کشرۍ بي بي ليونتوب له يوې ورځې نه بلې ورځې ته پسې زياتېده. صيب بالاخره په دې راضي شو چې کشره بي بي د ښار لوی ډاکټر ته هم لاړه شي. صيب خپل ځوان نوکر چې د صيب د مازديګرې چکر موټر به يې چلاوه راوغوښت. موټروان ته يې د ښار لوی ډاکټر ته د کشرۍ بي بي دور وستو امر وکړ. د صيب نوکر موټر چالان کړ. کشره بي بي په شاته سيټ کې کېناسته. د موټر په هنداره کې يې د موټروان عکس ته وکتل. قهر ورغی، غاښونه يې وچيچل، هډوکو يې درد وکړ، لکه بې اودې مار تاوه را تاوه شوه. موټروان په نيمکښو سترګو هندارې ته وکتل او غلې يې په شونډو کې وويل:

ـ الهي خير! په شونډو راغلې موسکا يې په شونډو کې پټه کړه. د دوی موټر د ښار د لوی نفسياتي او رواڼ شناس ډاکټر د روغتون په دروازه کې ودرېد. کشره بي بي په نه زړه د ډاکټر کتنځی ته ورغله. ډاکټر د هغې په کتنه (معاينه) پيل وکړ. له کتنې وروسته يې يوه کوچنۍ نسخه وليکله او کشرۍ بي بي ته يې وويل:

ـ دا نسخه واخله! ته بې غمه اوسه بېخي جوړه يې. ته صرف يو مشکل لرې، هغه دا چې ته بايد واده وکړې. که ژر تر ژره دې واده ونه کړ هرو مرو به ليونۍ شې.

کشرۍ بي بي په شونډو کې ورو وويل:

ـ واده خو مې ....

ډاکټر په تعجب سره وويل:

ـ څنګه! واده خو دې .....

کشره بي بي نسخه په لاس کې په ډېره بېړه د ډاکټر له کتنځي راووته

نسخه يې موټروان ته ورکړه .موټروان څوپاکټه ګولۍ راواخيستې او کشرۍ بي بي ته يې وويل :

ـ ځوبه . . . . . کورته !

کشره بي بي لږه غلې غوندې شوه او بيا يې وويل:

ـ زما زړه په تنګ دی ، يووار مې له ښار نه وباسه چې هلته تاته يوه خبره هم کوم.بيا به بيرته راوګرځو .خير دی هسې هم وخت ډير دی .

کال وروسته چې دکشرۍ بي بي دغټو او تورو سترګو والا زوی پيداشو دصيب نوکر خدای زده ولې خپلې تورې او غټې سترګې دخلکو له نظره په تورو عينکو کې پټولې .

دډيوې دکشرۍ بي بي دزوی کيسه ځوان په دې ځای بس کړه .دهغه په خوله کې لاړې وچې وې او نور يې يوه کرښه هم نه شوه لوستلی .په ځان کې ژور شو .لاس او ښپې ځينې ورک شول ،دپرښتې دلاس غوټه يې له لاسه وغورځيده .

دبدمعاش ځوان دډلو ملګرو يو ځل دځوان تورو غټو ،غټو سترګو ته بيا دپاخه عمر دنوکر په تورو عينکو کې پټو تورو غټو سترګو ته وکتل اوپه سترګو سترګو کې سره موسکي شول.

۱۹۹۵/۱/۱ پېښور دشپې يوه بجه

دوه تک سپین مرغان

زه مې دمور په زړه کې ناست یم او دمور دارمانونو ننداره کوم. زما دمور دارمانونو دنیاګۍ پرما او زما پرورو ورونو او خویندو ودانه ده. زموږ دبام په تاخ کې ددووتکو سپینو مرغانو ځاله ده. څه موده وړاندې دواړه سپین مرغان په غشو لګیدلي وو. خدای فضل کړی وبلا وه برکت یې نه و، مرغان دوزرونو په خواکې برسیرن لګیدلي وو.

اوس دسپینو مرغانو زخمونه جوړشوي دي. دادي سندرې وایي او زما دمور په روح کې پټه خوشالي را ویښوي. هغه دي سپین مرغان اسمان ته والوتل، داسې بریښي لکه زما تک سپین لاسونه، لکه دوه تک سپین ستوري چې اسمان ته ورروان و. نیمایي اسمان ته ورسیدل، هغه دي بیرته راوګرځیدل، داسې بریښي لکه له الوتکې نه چې دوه بمونه زموږدبام پر خوا راروان وي.

زما دمور په سترګو کې دوه څاڅکي تکې سپینې اوښکې راغلې. مرغان دبام په تاخ کې کیناستل او مورمې خپلې اوښکې دتور پړوني په پیڅکه وچې کړې. مورمې دمازدیګر په لمانځه ودریده. ځلورزکعاته لمونځ یې وکړ. دمازدیګر سترګه په غرغره ده

داسمان لمنې تکې سرې دي ،زما دمور په زړه کې یوځل زما د پلار په وینو سور مړی وګرځید .زما پلار ته یې دعا وکړه .بیایې دبام په تاخ کې سپینو مرغانو ته سترګې واړولې .داځل سپین مرغان د دوو تکو سپینو ګلانو په څیر بریښي .زما مور زما دواده په باب فکر کوي .زما لپاره یې دمور والۍ په مینه او پیرزوینه ډیره ښکلې ناوې په خپل خیال کې جوړه کړې ده .زه او زما ناوې یې دلومړي ځل لپاره یو بل ته مخامخ کړي یو زموږ پرسرونو یې قرآن شریف نیولی دی .زه او زما ناوې یو بل ته دوه سپین ګلونه د ګډ ژوند دمینې په نوم ډالۍ کوو .مورمې لا داخیال نه وي مکمل کړی چې زما پیغلوټه خورپر مور غږ کوي :

ــ مورجانې!نن خو دنکریزو شپه ده موږ ته خو نکریزې خیشتې کړه .دمور خیال مې ړنګیږي او زموږ له لاسونو دوه تک سپین ګلونه لکه دوه تک سپین مرغان الوزي او یوې نامعلومې خواته الوتنه کوي.ماشوم ورورمې هم په خندا خندا کې مورته وایي:

ــ زما خوږې مورکې نکریزې ژر ژر خیشتې کړه.

مور مې بې له دې چې هو ووایي نکریزې را اخلي .په میده شوو نکریزو کې لږې شړومبې هم ګډوي .نکریزې خیشتوي او بیا زما دوړو ورونو او خویندو لاسونه پرې سره کوي .مورمې ماته په ژیړو غوړیو کې ډوډۍ وره کړې وي او یو یو شخوند په خوله کې راکوي.زه په خنداکې ورته وایم:

ــ مورجانې ستا له لاسه ژیړ غوړي څومره خوند کوي !پام کوه هسې نه چې ګوتې دې ورسره وخورم!

مورته مې هیڅ خندا نه ورځي . کشری ورور مې مورته وایي :

ــ خوږې مورې ! پر لاله باندې هم لاسونه سره کړه .

دمور له سترګو نه دوه څاڅکي اوښکې په ژیړو غوړیو کې څڅیږي .زه مې دمورپه لاس جوړ شوی شخوند تیروم خو داځل یې دباروتو خوند وي.

۱۹۹۵/۲/۱ پیښنور دروژې دویمه

سندرې او مرغلرې

عشق زما په روح کې پټ دی . عشق زما د شعرونو روح دی .دا مهمه نه ده چې هره معشوقه دې خپل مین وپیژني .د یوه هنرمند پر هنر به په ملیونونو خلک مین وي ،په دې مینانو کې به داسې مین هم وي چې د هنرمند له هنر سره به د عبادت تر سرحده مینه ولري خو هنرمند به خپل مین په خوب کې هم نه وي لیدلی .د معشوق دا بې خبري د مین مقام په هیڅ صورت نه راټیټوي. یوازې خدای دی چې خپل ټول مینان له (الف)نه تر (ی) پورې ټکي په ټکي پیژني .خدای لایتناهي ښکلا او لایتناهي وخت لري. دئ په یوه وخت کې بې حسابه مینانو ته ځان رسوي. ده په ټولو رنګونو کې خپله ښکلا ګډه کړې د ه.

ته څه فکر کوې هغه اواز چې روح لکه ماشوم د زیروبم په زانګو کې للو للو کوي کوم جوړوونکی نه لري ؟!دا منم چې د موسیقۍ استادان به خپلو شاګردانو ته د موسیقۍ سرګم وروښیي خو د سحر تورې بلبلې ته د لاهوتي سندرو سرګم چا وروښودلی دی ؟

زه ډیر څله په ډیرو ښکلاوو مین شوی یم ،دا ډیرې اوږدې کیسې دي

زه پوهیږم چې ته دومره وخت نه لرې چې زما دهرې مینې کیسه واورې.
زه نن ستا پر مخ دخپل زړه ور پرانیزم او په یوه پټ راز دې خبروم. ته
راته غوږ شه، زه له تا نه یو سوال کوم.
ـ ته دګڼ ځنګله له هغې تورې بلبلې سره څه نسبت لرې چې ما ته یې
په ماشومتوب کې لاهوتي سندرې ویلې؟
زه پوهیږم چې زما پردې پوښتنه به ډیره حیرانه شوې وې. ته پر ما
دلیوني ګومان مه کوه، زه لیونی نه یم. ته مې لا لیدلې هم نه وې
چې دځنګله دهغې تورې بلبلې استعاره مې بللې. اوس به موسکه
موسکه کیږې او وایې به چې پر لیوني دشعر پیریان راغلي دي. ښه
پردې خبرو دې چې سر نه خلاصیږي اوس نو ښه راته غوږ شه، ستا
کیسه پریږدم او دځنګل دتورې بلبلې کیسه درته کوم.
ـ زه عجیبه خوبونه وینم. زه کله کله په ویښه هم خوبونه وینم. داهم
دیوه خوب کیسه درته کوم. نه پوهیږم چې ما داخوب په خوب کې لیدلی
و او که په ویښه؟ غوږ دې دی؟!
ـ ډیر کلونه وړاندې چې زه یو کلن ماشوم وم دیوه ګڼ ځنګل په لمن
کې له خپل مور او پلار سره په یوه اغزنه جونګړه کې اوسیدم. موربه مې
تر نیمو شپو راته ویښه ناسته وه، په خواږه اواز به یې الاهو للو للو راته
ویل. چې ښه ډیر الاهو للو للو به یې راته وویل نو ژړا به مې غلې شوه او
دخوب خوږه غاړه به مې پیل کړه. زه به دمور په الاهو للو اوده شوم او
مور به مې زما دخوب په ماشومه غاړه دچرګۍ پر غاړه اوده شوه. زما
دزانګو پړی به یې همداسې له لاس نه تاو کړی و. کله کله به یې په خوب
کې هم ټالۍ راکړې. ما خوبه ټوله ورځ هم په خوبونو تیره کړې وه
، دشپې به په اومه بانه راویښیدم. تنکی بدن به مې له ګلدارو وړیو نه
جوړې شوې سوزنۍ تغمې تغمې کړ، بیا به راویښ شوم اوژړا به مې پیل
کړه. په ژړا به مې مور لا نه وه راویښه شوې چې ژړا به مې غلې کړه. یو

بل خوږ اواز به مې ترغوږ شو .دا اواز دګڼ ځنګله له منځ څخه راتلو ،د توري بلبلې اواز و .زما د مور دالاهو للوللو غوندې خوږ و. کټ کټ وبه مې خندل .بلبله به له ځنګله نه راغله او زموږ دجونګړې پر یوه اغزنه څانګه به کیناسته. دالاهو للوللو پرځای به يې راته خوږې او ملکوتي سندرې پيل کړې .دې سندروته به داوبه خوراوبو دورا دنجونو غوندې چمبې وهلې .دسپوږمۍ پلوشې به زموږ دجونګړې له سوريو نه راتيرې شوې او زما سترګې به يې بريښولې .مابه کټ کټ خندل .له مانه راتاوشوې سوزني به سسته شوې وه او په سوزني کې تړل شوي لاسونه به مې راخلاص کړل. لاسونه به مې اخوا دې خوا اچول او په ورو ،ورو منګولو کې به مې دسپوږمۍ پلوشې رانيوې. دبلبلې لاهوتي غږ ،دسپوږمۍ پلوشو ،داوبه خور مستو چمبو ،دځنګل شاعرانه زمزمو اوسرو کو وږمو په ګډه تخنولم. کله به يې خوب رانه تښتاوه او کله به يې غلی اوده کړم .موږ ټول يو پربل مين وو.

ډير کلونه کيږي چې له هغې رنګين اوملکوتي خوب نه راويښ شوی يم خوهغه ښکلا مې دراز دغوټې په څير دروح په پيڅکه پورې تړلې ده .ګوره چې نور څوک درنه خبر نه شي .نن دادراز غوټه ستا لپاره سپړم .

زه ورو ،ورو رالوييدم ،چې څومره رالوييدم دومره دالاهو للوللو اودځنګله دتورې بلبلې له لاهوتي نغمونه لرې کيدم .بيا دومره لرې لاړم چې دبلبلې غږ مې هم نه اوريده .په دې دې هم سر نه خوږوم چې زه بيا وروسته له ډيرو کلونو څنګه غرونو ،ځنګلونو او دبلبلو دسندرنو وطن ته راغبرګ شوم. داهم اوږدې کيسې دي ،ډير پيچومي او کږليچونه لري. زه نه غواړم چې ستا دتنکي اونازولي تخيل پښې په دومره اوږدو پيچومو او کږليچونو کې تناکې کړم.

ته پوهيږې چې ما په غرونو ،ځنګلونو او دبلبلې دسندرو په وطن کې څنګه ژوند تيراوه ؟داځل دځنګله دتورې بلبلې لاهوتي سندرو دما شوم

غونډې نه خندولم . داو به خوراوبو د مستو چمبو پرځای د وير سرودونه غږول . دځنګل زمزمې دغوڅو څيرېو اوغوڅو ښتړو له ويرنو ډکې وې . دسندرو دوطن په آسمان کې پولادي شاهينان ګرځېدل . دډېرو شاهينانو منبوکې دبلبلو دسندرو په وينو سرې وې . ډېرې ناسپړلې غوټۍ له ګل کېدو نه مخکې رژيدې . ته پوهيږې چې ژوند څومره بدرنګ شوی و . زما ښکلا پرست روح ته دبدرنګۍ ديوانو بدرنګې او کرغيړنې خولې وازې نيولې وې . دلته دښکلا دښا پيريو وزرې سوځيدې . زما دوجود ټوله سيمه دبدرنګۍ دديوانو په لاس کې وه . يوازې عشق و ، چې دبدرنګۍ پر ضد دبغاوت په تور يې په زخمي لاسونو کې دبدرنګۍ زنځيرونه اچول شوي وو . زما ټول وجود بوږنيده او مادبدرنګۍ يو کوچنی منبود هم نه شو زغملی . نژدې وه چې زما زاره وچوي . هغه لوی جمال پر ما څومره مهرباني وکړه چې ستا خوږ غږيې د هوا د څپو پر اوږو راوړ ، يو غيبي او ملکوتي غږ و . کټ مټ د هغې بلبلې د غږ په څېر و ، چې ما ته يې په ماشومتوب کې سندرې ويلې . لکه چې لوی خدای ستا ټوله ښکلا په يوه سندره کې غوټه کړې وه او دا غوټه يې د يوې تورې بلبلې په روح کې پرانستې وه . زما عشق ستا د ښکلا د سندرې په اوريدو د بدرنګۍ ټول زنځيرونه وشلول ، د بدرنګۍ ټول ديوان يې مات کړل او بيا زما د وجود په قلمرو کې د ښا پېريو وزرې نه سوځيدې . ته زما د تخيل ځنګل ته د يوې تورې بلبلې په جامو کې راتلې . ما ستا لپاره د خپل ژوند په لويه د ښته کې د عشق د ګلونو تخمونه وشيندل دا ګلونه ورو ، ورو را لو ييدل ، په څو کلونو کې يې غوټۍ وکړې او له شپږو اوو کلونو وروسته يې ګلونه وغوړېدل .

اوس نو زما مينه او تلوسه بيخي پخه شوې وه . اوس مې ستا په تصوير يعني د ځنګل په هغې تورې بللې چې په روح کې يې ستا د سندرو غوټه پرانستل شوې وه هم مينه نه ماتيده . دا زما د ليونۍ مينې

مجبورې وه چې زه په تا پسې راشم. ماستا د تصویر ونو وطن پرېښود. ما د بلبلې وطن غرونه او ځنګلونه پرېښوول او ستا په اصل پسې ښارونو ته راغلم. ما ستا د پټې مينې په نوم په ښار کې هم ډېره موده تېره کړه خو ته مې ونه ليدې.

ته پوهېږې چې د اصل او تصویر تر منځ د بېلتون ژوند څومره سخت دی؟ زما د ژوند د لوېې دښتې ګلونه سره اورونه شول. ماهمیشه ستا لټون کاوه چې ودې وینم او داورونو ګلونه دې په غېږ کې وشیندم. خدای شته چې همیشه مې یا دولې، کله ستا تصویر چې په غرونو او ځنګلونو کې له تورې بلبلې سره پاتې و او کله هم ستا اصل چې زما د اوسېدو په لوی ښار کې رانه ورک و.

توبه مې دې وي خدایه! کله بر چې په لمانځه ولاړ وم. هم په خیال کې به مې ته ګرځېدې. د روژې د مبارکې میاشتې د ماسپښین پرلمانځه ولاړ وم چې په زړه کې راوګرځېدې. رکوع ته لاړم، سجدې ته لاړم ،په لمانځه نه پوهیدم خو ته مې په زړه راوریدې. زه دويمې سجدې ته لاړم چې د خپل زړ ګوټي له درزا سره مې د چا د پښو خوږه ښکالو هم واوریده. ما سلام نه و ګرځولی چې ته راغلې او په ډېر ادب کښېناستې. ښې خواته د سلام ګرځولوسره سم مې پر تا سترګې خوږې شوې. ستا رنګ د ځنګل تورې بلبلې ته نژدې و. ته دومره ښکلې نه وې لکه څومره چې ما د خپل تخيل په سندريز قلم انځور کړې وې. خو ستا سندريز تصویر زما روح ،زما زړه اوزما سترګې دومره ښکلې کړې وو چې ته را ته ډېره ښکلې وبرېښېدې. ته به کله کله راتلې او ما به ستا په اصل ستا د تصویر مینه ماتوله. اوس مې ستا په تصویر زړه سوځېده. اوس مې د هغې بلبلې هجران ګاله چې ماته يې سندرې راوړې. ته يوه ورځ راغلې غټې غټې او تکې تورې سترګې دې د ځنګل د هغې تورې بلبلې غوندې له سندرو نه ډکې وې. تا دوه درې واره خپلې تورې غټې ،غټې سترګې خوږې،

خوږې او درنې، درنې راپورته کړې. په دې وخت کې ستا سترګې دوو پیغمبرانو ته ورته وې چې په تکو تورو وریښمینو جامو کې پرتکو سپینو براقونو سپاره، نوي نوي د ښکلا له خدای ﷻ نه راغلي وي. خو نه پوهېږم ته ولې داسې ژړېږې سندرو شوې. ته زما د ژوند د لويې دښتې د عشق داورنيو ګلونو يوه پاڼه هم په خپله غېږ کې نه شې زغملای. ته په دې اورنۍ دښته کې يو ګام هم نه شې اخيستی. ستا پښې لو لپه کيږي.

هغه ورځ مې وليدې چې لپه دې له مرغلرو ډکه وه خو د روح ځولۍ دې له سندرو تشه وه. د ځنګل د تورې بلبلې په سندرو کې ستا د تصوير يوه سندره هم نه وه پاتې. زه پوهېږم چې ته اوس ډېره ښکلې شوې يې خو زما شاعرانه او ليونی عشق درته ګوري هم نه، ځکه چې مرغلرې ډېرې لرې او سندرې هيڅ نه لرې.

پېښور ۱۳۷۲/۸/۲۸

د کوه قاف دیوان

خلک به په خوږو خوبونو ویده وو، خو د غنچې ابۍ په جونګړه کې به همداسې د یوه بلیده. ابۍ به تر نیمو شپو سندرې ویلې. د هغې اوا زخوږ او له درده ډک و. که په شاوخوا کورونو کې به ماشومانو ژاړه پیل کړه نو میندو به د ابۍ په سندرو غلي کول.

اوس ابۍ پر ټول کلي ګرانه وه. اوس چا غنچه نه بلله، لویو اووړو به ابۍ بلله. ابۍ اوس زړه شوې وه او ددې دځوانۍ کیسې هم زړې شوې وې. دځوانۍ دوخت ګناهونه یې زاړه شوي او دهېریدو په ګردونو کې پټ وو. په پیغلتوب کې یې یو پټ مینتوب تیر کړی و. هغه د کلي په یوه ښایسته ځوان شین ګل مینه وه.

غنچه خپل پلار په یوه لرې کلي کې واده کړه. له واده نه څو کاله وروسته یې میړه مړ شو. له لیورونو سره یې ژوند نه تیریده. دوباره یې له شین ګل سره لاره جوړه کړه او یوه شپه دشین ګل کره راو تښتیده. له شین ګل سره یې خوږ ژوند پیل کړ. کله کله به چې دچم ګاونډ ښځو له غنچې سره جنګ وکړ غنچې ته به یې پیغورونه ورکول او ورته ویل به یې

چې مینې مردارې.

غنچې به شونډې بوځې کړې او دچا پیغور به یې په پیغور ونه باله. په یو ډول فاتحانه اندازبه خپل کورته راغله او شین ګل ته به یې غیږه ورکړه ،په خندا خندا به یې ورته ویل :

ـ شین ګله ، نن یې بیا ستا پیغورونه راکول ،راته ویل یې چې مینې مرداري .شین ګل به تسله ورکوله او ورته ویل به یې:

ـ څه چې وايي ،وايي دې ، زه اوته بې له خدایه دچا څه پروا لرو .بیا به دواړه له خندانه شنه شول او دټولې دنیا په پیغورونو به یې ملنډې ووهلې .

هغوی دواړو خوشحاله ژوند تیرولو .چې شین ګل به په ځمکه کې یوې کوله غنچې به دشین ګل ټوپک له ځان سره نژدې ایښی و .ځاربه یې کاوه چې شین ګل څوک ونه وژني .دوی څوکاله یو ځای تیر کړل .ددوی به سر پر سر لونې پیداکیدې .یوه ورځ شین ګل ورته وویل :

ـ غنچې! کاشکې خدای یو زوی راکړی وای که بیا یې زه وژلی وای هم ارمان به مې نه وای .غنچې ورته وویل:

ـ ته لیونی خبرې مه کوه ،مرګ اوژوند دخدای په لاس کې دی .که یې زما په تور ووژلې زه به پر تا باندې زیارت جوړ کړم او ستا دزیارت منجاوره به شم چې ستا پر قبر مې ووژني.او که دواړه یې ووژلو قبرونه به مو څنګ په څنګ وي او په اخرت کې به سره یو ځای وو.

ـ غنچې ،په خدای قسم خورم چې ما ووژني زه به خوشاله شم یوخو به زما په بدو کې زما وریرونه نه سوځي او بل به داخرت له عذاب نه خلاص شم .

غنچې ته په دې خبرو قهر ورغی:

ـ دا ډارنې خبرې مه کوه !یو کوری غوښې او هډوکي څه په جنت کې څه په دوزخ کې .څوک له هغې دنیا نه راغلي دي خدا ی به له چانه

راضي وي؟ تاخو جاري شم قران شريف هم ويلی دی په دې خبرو نه پوهيږې؟ زه خو کونده ښځه وم چې تا ته راغلم. زه خو څه ميړو ښه نه وم ماله ملا نه پوښتنه کړې ده.

شين گل د غنچې خبروته په ډير غور غور ونه نيولی وو:

ــ ښه نو ملا څه درته ويل؟

غنچې له نازه ځان په غوسه کړ:

ــ ته خو مې خبرو ته پرېږده چې زه د ملا خبره درته کوم، ته بيا په خبرو کې راولويږې. تا ته ځان دنکلونو ادم خان ښکاري، څومره به ځان ته غره وې چې غنچه پر مامينه شوې وه، له ډيرې مينې نه ليونۍ شوې وه او زما کره راغله.

له دې خبرو سره غنچه له خندانه شنه شوه:

ــ شين گل به له دې نه نه وي خبر چې دا د نصيب او قسمت چارې دي کنه غنچه چيرته او شين گل چيرته؟؟

شين گل هم له خندانه شين شو:

ــ ښه، دا د نصيب او قسمت چارې دي؟ نصيب خو زين کړی آس دی چې واگې يې ستا په لاس کې دي، هر چيرې يی چی بيا يی ځی. چې غنچه د نصيب پر زين کړي آس د شين گل کره راغله نه پوهيږم چې دې کارته څه وايم؟ زه خو وايم چې راځه ددې کار پوښتنه هم له ملانه وکړو.

پردې خبره دوی دواړو دومره سره وخندل چې خندا وې يې په کوټه کې واوريدل شوې. په کوټه کې ناستو ښځو يوې بلې ته سره وکتل يوې ښځې وويل.

ــ دا څه بې شرمه ښځه ده! دومره خندا.......

يوې بلې ښځې وويل:

ــ وی خورې ته هم ليونۍ يې، هغه متل دې نه دی اوريدلی چې: په

ویاله تپوپ وکړي لښتی څه شی وي ؟

شین ګل بیا غنچې ته مخ ور واړ ولوا وورته ویې ویل:

ــ ته هم له ځانه دنکلونو در خانې مه جوړوه، دومره نازونه مه کوه ،دا وو ایه چې ملا څه درته وویل چې د زړه غوټه مې خلاصه شي.

غنچه موسکه شوه:

ــ درته وایم یې شین ګله ،ته مه وار خطا کیږه:

ــ کله چې زما میړه مړ شونو لیورو نو مجبورولم چې په دوی کې له یوه سره نکاح وتړم. دې کار ته زما زړه نه کیده، زه به دوی وهلم او ټکولم. یوه ورځ یې په ډیرو وهلو لاس را باندې مات کړ. یوه شپه مې نیت وکړ چې غاړې ته زندی واچوم، بیا مې کلیمه وویله ماوې چې دوزخ ته به لاړه شم. بله ورځ مې د کلي له سپین ږیري ملا نه په چل چل کې پوښتنه وکړه چې لیورونه مې همیشه وهي ترټي او راته وایي چې په موږ کې له یو سره نکاح وتړه.

ملا صاحب اول زما په خبره په سوچ کې لاړ وروسته یې راته وویل:

ــ لورې! په شریعت کې پر کونډه ښځه باندې ظلم کول ډیر ناروا کار دی .د کونډې خوښه ده چې له هر چا سره یې زړه غواړي نکاح وتړي.

بیا ملا صاحب د نصیحت په ډول راته وویل:

ــ ګوره لورې! په دوی کې دې چې له هر یوه سره زړه وي نکاح وتړه، چې اولادونه دې پیدا شي انشاء الله ژوند به دې ښه شي.

دا د پښتو دود دی بیا به خلک پیغورونه در کوي.

ما ته ملا صاحب ډیر نصیحتونه وکړل خو ما د نصیب نیلی زین کړ او واګې مې یې د شین ګل په لاس ورکړې. د دوی خندا بیا په کوټه کې خوره شوه او یو ځل بیا په کوټه کې پنډو ښځو یو ې بلې ته سره وکتل.

شین ګل غنچې ته وویل:

ــ په خوله دې برکت شه زما پر زړه خوږیځې پنډې وې اوس مې ایله

زره سپک شو.

شین گل له ځایه را پاڅید په سترګو کې یې عجیبه ځلا بریښیده. د غنچې پر مخ د حیا سره راغلل او په موسکا یې وویل:

ـ څه کوې شین ګله لیونی شوی خو به نه وې؟

شین ګل په ترټرې ژبه وویل:

ـ لیونی خو نه یم خو......

خبره یې نیمګړې پریښوده. غنچه یې کلکه په غیږ کې ونیوه او پر مخ یې سخته ښکل کړه. غنچې ورته وویل:

ـ په دې سپینه ورځ... لیونی شوې شین ګله!

شین ګل داځل په زړه ورتیا ورته وویل:

ـ ولې لیونی شوم؟ څه غلا خو نه کوم، همدا اوس دې د ملا صاحب مسئلې راته ونه کړې...

د شین ګل او غنچې ژوند د یوې نه تما میدونکې مینې په غیږ کې تیریده. دوی دواړو به د ځمکې کارونه په ګډه کول. ځنګ په ځنګ به یې لوونه کول. چې شین ګل به یوې کوله غنچې به ماله کوله، د پتیو تر منځ پولې اوبریدونه به یې غړل. کله کله به یې د شین ګل ټوپک په غیږ کې ایښی و او څار به یې کاوه چې شین ګل څوک ونه وژني.

د اوړي تکنده غرمه وه د شین ګل ټوپک په پټي کې د ولاړې ونې په شاخ کې را ځوړند و. شین ګل او غنچې دغنمو لوونه کول. د غنچې د بنګړو شرنګاه خوره وه. کله کله به د بنګړو د شرنګا په منځ منځ کې د شین ګل او غنچې لرونه له یو بل سره ولګیدل او د بنګړو پر شرنګا به یو بل شرنګ هم ور زیات شو. ناڅا په د ټوپکو ګنې ډزې و شوې. غنم په وینو سره شول. غنچې کړیکه وکړه شین ګله!... په پورې هورې غرونو کې انګازه شوه: شین ګله... انګازه ورو ورو غلې شوه، د غنچې د کمیس پرلمنه اور بلیده. شین ګل نری زګیروی کاوه. لورېې له لاس نه

لویدلي و او د غنمو پر کوده یې سرا یښې و. له غنچې نه لاس او پښې ورک شول. د کمیس اور یې مړ کړ او شین گل یې په غېږ کې ونیو. د مخامخ غونډۍ خواته یې له ډېره قهره سترگې واړولې. د شین گل ټوپک یې دونې په شاخ کې ولید. د شین گل سرې غلې د غنمو پر کوده کېښود لکه لیونی د ټوپک خواته په منډه ورغله ټوپک یې راواخیست او د غونډۍ پر خوا یې گنې ډزې وکړې. ډزو یې ویروونکې او غم انگیزه انگازه خوره کړه. څو شیبې وروسته کلیوال راورسیدل ځینې کلیوال د شین گل په دښمنانو پسې په چیغه لاړل او ځینو شین گل په کټ کې راواخیست.

د شین گل په لاس او ټټر کې مرد کې لگیدلي وو. شین گل یې د اوښ په شا د کلي له غرونو اخوا واړاوه او یوه لرې ښار ته یې ورساوه. هلته یې په پټه علاج پرې کاوه چې د ښمنان یې له ډاکترانو سره لارې جوړې نه کړي او د مرگ زهر په دوا کې ور نه کړي.

څو میاشتې وروسته شین گل یوڅه ښه شو خو هغه پخوانۍ مزه یې نه وه. یو لاس یې هم گوډ شو. د ځمکو کارونه یې ټول غنچې ته پاتې شول.

شین گل له یوې ورځې نه بلې ته کمزوری کیده او دوه کاله وروسته یې له دنیا نه سترگې پټې کړې. غنچه یوازې د الله هیلې ته پاتې شوه. دشین گل و ریرونو په نژدې کلو او هدیروکې پسونه حلال کړل. ننواتې او جرگې یې وکړې چې د شین گل دښمنان نرخ ته ور سره کینوي. د نژدې کلو مشرانو د شین گل دښمنان نرخ ته ورته کینول. د شین گل وریرونو او عزیزانو د شین گل پر دښمنانو داسې دعوه وکړه چې گنې شین گل د دوی د ټوپکونو له مرد کیو کمزوری شو او د همدې مرد کیو له امله مړ شو. مقابل طرف په ځواب کې ویل چې له مور نه یې ښځه بیولې ده او په ښځه کې نرخ کول تاسې و گورئ چې څنگه خبره ده؟ بله خبره داده چې

زمور پر دوی باندې د ښځې د بیولو په بنیاد یو مړی پروت دی. دا رښتیا ده چې مور خپل غېچ له شین ګل څخه اخیست خو شین ګل زمور له خوا له زخمي کېدو نه دوه کاله وروسته پر خپل مرګ خدای مړ کړ. که بیا هم دوی وایې چې زمور له خوا مړ دی دوی دې په تور او سپین اووه قسمونه راته وکړي مور به له خپل مړي تیر شو او یوه پرده به موجوړه شي. که بیا دوی او د دوی نژدې ترېوران پر غوړیدلي قرآن اووه قسمونه نه شي راته کولی بیا خو معلومدار له مور سره کبر کوي. له دې پرته مور هیڅ نه وایو او مور بې وسه یو. که وس مو پیدا کړ د خپلې ښځې پر سر د مړي پوښتنه به وکړو...

جرګه ناکامه پاڅیده او لانجې لا کنجونه پیدا کړل. اوس به د غنچې پر سر د شین ګل وریرونه هم ویریدل او آزاد به نه شول ګرځیدای. د دوی ټولو چلند له غنچې سره ډیر بد و. د غنچې د عمر کاروان ګړندی ګړندی د زړبودۍ پر لور روان و

* * *

له غنچې نه زړه ابۍ جوړه شوه. دوختونو خزان د غنچې د ښکلا بڼ تالا کړ، لونه یې واده شوې ځمکه یې میراث خورو ته پاتې شوه. د لونو د ولور په پیسو به یې ژوند تیراوه. د شپې خوب یې نه و، شپه به یې په غمجنو تېږو او سندرو رڼوله. ډیر وخت به یوه اته کلنه نجلۍ په جونګړه کې ورسره ناسته وه. نجلۍ د ابۍ د میراث خورو لور وه. د نجلۍ نوم غوړګه و. د غوړګې مخ سور او سپین او ښایسته غټې سترګې یې لرلې. هغه ډیره شوخه وه. چې کله به یې کومه شوخي وکړه ابۍ به ښیرې ورته کولې، ښیرې یې د ناز ښیرې معلومیدې او د بد زړه نه نه وې:

ـ ځوانۍ ته مه ورسې. ته په تبرونو غوڅه غوڅه شې.

چې لاس به یې ورپسې ورسیده په مخ به یې څپېړه ورکړه. غوړګې به کټ کټ وخندل د ابۍ په غاړه به یې لاسونه تاوکړل، ابۍ به یې د چرګې

پر غاړه راځملوله. غوږګې به ورته وویل:

ــ څنګه شوې دومره زور خو نه لرې.

ابۍ به زارۍ ورته وکړې:

ــ بس دی لورې پرې مې ږده ته خو مې خوږه لورېې ښایسته هلک به درته کوم.

غوږګې ته به بیا قهر ورغی ،د ابۍ پر مخ به یې وروغاښونه ولګول:

ــ ښه نه یې درته کوم بس دی لورې نوره به جوړه سره وکړو .

بیا به دواړه سره جوړې شوې. غوږګې به ابۍ ښکل کړه او ابۍ به د غوږګې پر سر لاس تیر کړ:

ــ ابۍ دې جارشي ته خو زما ښکلې پیشو یې پیشو.

یوه ورځ دوی بیا شور جوړکړی و. د غوږګې مور چې د دوی شور واوریده په منډه منډه ورغله. د جونګړې په دروازه کې یې ور غږ کړ:

- غوږګې! وه غوږګې!

غوږګه د غوا په اخورکې پټه شوه. د غوږګې مور نیغه جونګړې ته ورننوته. په ترخه لهجه یې ابۍ ته وویل:

-غوږګه څه شوه ؟

ابۍ ځواب ورنه کړ. غوږګه په اخورکې له خندا نه شنه شوه. مور یې وریسې ورغله له لاس نه یې ونیوه او پر مخ یې سخته څپیړه ورکړه:

ــ چې ابۍ څه کوډې درباندې کړې دي:

غوږګې شونډې بوڅې کړې، د مور پیښې یې وکړې:

ــ کوډې درباندې کړې دي.

غوږګه یې په کشولو کشولو د ابۍ له جونګړې را وایسته ورته وېې وویل:

ــ که بیا دلته راغلې وې غوږونه به دې غوڅ کړم غوږونه پوه شوې ؟!

غوږګې په ژړغوني اواز وویل:

ـــ راځم بیا راځم!

یوه ګړۍ وروسته بیا د ابۍ جونګړې ته راغله. ابۍ ژړل او هیڅ خبرې یې نه کولې. غوړګې د ابۍ له غاړې نه لاسونه تاو کړل:

ــ ابۍ ولې ژاړې؟

ــ لورې سر مې خوږېږي.

بیا غوړګې ورته وویل:

ـــ ابۍ ګلې ما ته د ښاپیریانو کیسه ووایه.

ابۍ یې له زنې نه ونیوه، ابۍ خبرې نه شوې کولای او سلګۍ یې وهلې:

ــ ابۍ ګلې کیسه خو راته وایې کنه!؟

ـــ ابۍ دې جار شي د ښاپیریانو کیسه خو دورځې نه ویل کیږي د ښاپیریانو کیسه خو دشپې ویل کیږي، څوک چې د ښاپیریانو کیسه دورځې وایي بیا دیوان ور پسې راځي اوکوه قاف ته یې وړي تا به هم دیوان کوه قاف ته را نه یوسي. پوهیږې چې زه هم دیوانو کوه قاف ته وړې وم، د اوسپنې په پنجره کې یې بنده کړې وم، په څه خوارۍ مې پنجره ماته کړه او را وتښتیدم.

بیا غوړګې ورَته وویل:

ــ ابۍ تا به هم دورځې د ښاپیریانو کیسې اوریدې؟

ابۍ ترخه خندا وکړه:

ـــــ هو لورې.

غوړګې بیا زارۍ ورته وکړې:

ـــ مه کوه ابۍ ګلې کیسه راته ووایه که دیوانو یووړم زه به هم تا غوندې د اوسپنې پنجره ماته کړم او را وبه تښتم.

ابۍ وخندل او ویې ویل:

ــ لورې ته خو کوچنۍ یې ته هغه کلکې پنجرې نه شې ماتولای، زه

چې ښه ځوانه وم هم په څه خوارۍ مې پنجره ماته کړه او په توره شپه کې راوتښتېدم. که دیوانو لیدلې وای زما وینې به یې غړپ کړې وای.

دغوږګې په خیال کې تور دیوان ورغلل، یو څه وویرېده خو دکیسې داوریدلو تلوسه یې مړه نه شوه او په سوچونو کې لاړه. ناڅاپه له خندانه شنه شوه، دخوشحالۍ چک چکې یې وکړې او ویې ویل:

ـ ابۍ په یاد مې شوه د درخانۍ کیسه راته ووایه، په هغې کې خو دیوان او ښاپیریان نه شته

ابۍ یې پر سر لاس تیر کړ:

ـ لورې سرمې درد کوي چې دسر درد مې کرار شي بیا به یې درته ووایم، اوس ورځه کورته لاړه شه موربه دې بیا وهي.

غوږګه خپل کورته راغله، دبوسو کوټې ته ننوته، دپښو دګوتو پر سرونو په کوټه کې غلې غلې ګرځېده، یوشی یې دکمیس په لمنه کې پټ کړ. له کوټې راووته او دنږدې کوڅې دکاندار ته ورغله. دکمیس له لمنې نه یې هګۍ راوایسته په وړه ژبه یې دکاندار ته وویل:

ـ دسردرد ګولۍ غواړم.

دکاندار دوې دانې په کاغذ کې بندګولۍ ورکړې. غوږګه په منډه منډه دابۍ کره ورغله. سایې بنده بنده کیده. په ډېرې خوشالۍ یې ابۍ ته وویل:

ـ ابۍ ګلې دادې دسر درد ګولې مې درته راوړې دي. دبوسو په کوټه کې مې دچرګې هګۍ پټه کړه تاته مې ګولۍ پرې وکړې اوس یې وخوره سر به دې دستي ښه شي. دا اصیلې ګولۍ دي چې مورته مې څه ونه وایې!

ابۍ غوږګه په غیږ کې ونیوه ښکل یې کړه.

ـ ابۍ دې جارشي په دې وړو وړو خبرو ته مې څومره هوښیاره لورېیې.

ابي له توري کتوې ته برغولی جګ کړ، دوې دانې هګۍ یې راواخیستې :

ـ غوړګې لورې داواخله یوه هګۍ په هماغه ځای کې کېږده چې تا هګۍ ځینې را اخیستې وه او پربله هګۍ له دکاندار نه خواږه درته وکړه زه به ستا ګولۍ وخورم چې سر مې ښه شي بیا به ډېر نکلونه درته وایم ښه ابي دې جار شي !دا خوله دې رانژدې کړه چې ښکل دې کړم.
غوړګه یې ښکل کړه .غوړګې هګۍ را واخیستې او دابۍ له جونګړې راووته.

*** *** ***

داڅو ورځې ابۍ ته سختې اندیښنې ورلویدلې وې .کوټې ته هم نه راوته او له چاسره یې ډېرې خبرې هم نه کولې .دجونګړې درواز یې په ځان پسې تړلې وه .هغه یوه پټ غم ځوروله .ژوند ورته ددیوانو پولادي پنجره ګرځیدلی و. کله کله خوبه یې په زړه کې وروګرځیدل چې دا پنجره هم ماته کړي او له دې پنجرې نه هم چیرته لرې وتښتي .
له جونګړې نه راووته ،چوپه چوپیا وه ،خلک په خوږو خوبونو ویده وو .پړی یې راواخیست ،دجونګړې په چت پورې یې وتاړه ،غاړې ته یې کړی جوړه کړه ،ناڅاپه یې په زړه کې څه وروګرځیدل ،کلیمه یې وویله او کړی یې له غاړې نه لرې کړه اودس یې تازه کړ ، له تاخ نه یې دشین ګل قران شریف ور واخیست ښکل یې کړ. ټوله شپه یې نفلونه وکړل .دنفلونو ثواب یې په شین ګل پسې وباښه.سهار یې خپل زوړ صندوق پرانیست .دشین ګل نښې اوځینې نور کالي پترې یې په خپله زړه بوخڅه کې سمبالول چې ناڅاپه غوړګه جونګړې ته ور ننوته .دغوړګې سترګې په پرانستې صندوق کې پر لونګینو ځونډیو ولګیدې.
ـ ابۍ ګلې داځونډې دچا دي ؟
ـ غوړګې لورې دامې تاته ایښي دي .کلیمه دارې روپۍ مې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته ایښي دي .دازما دناوې توب کالي پټري دي .

کلیمه دارې روپۍ او ځونډي يې غوړګې ته ورکړل .دغوړګې زړه بښکې وکړې داهرڅه يې کورته يووړل اوپرخپلو هغو نويو جامو يې ټک وهل چې نوي نوي يې پلار ورته راوړې وې .شيبه وروسته يې له ځونډيو ،کليمه دارو روپيو او لونګينو ځونډيو ډکې جامې واغوستې .کليمه دارې روپۍ اولونګين ځونډي يې پر تټمر راځړيدل اوله وړو وړو جينکو سره مشغوليده .جينکو به چې دغوړګې ښايسته جامو ،کليمه دارو روپيو ،او لونګينو ځونډيو ته کتل له غوړګې سره به يې رخه کيده .په زړونو کې به يې ويل :

ـ کاشکې زموږ هم داسې ښايسته جامې واى.

نن ورځ پر غوړګه باندې له ډيرې خوشحالۍ نه دسترګو په رپ کې تيره شوه خو دابۍ لپارد کال غوندې اوږده وه.مازديګر مهال ابۍ ژر ژرخپل سمبال شوي کالي په بوخڅه کې ځاى په ځاى کړل .غواته يې په زاړه ديګ کې اوبه کيښودې .له چت نه په راځوړند پړي يې وس وکړ خو خلاص نه شو ،همداسې يې پريښود .دشين ګل قران شريف يې ښکل کړ . له جونګړې نه غلې راووته ،دکلي دهديرې پر لاره روانه شوه.دکلي او هديرې پرسر دلمر وړانګې غم انګيزې په نظر ورغلې .دشين ګل قبر ته ورغله او پر قبر يې سرولګاوه ،دعاوې يې وکړې ،پر قبر يې روپۍ وشيندلې .ښه ډيرې وژړل .کله يې چې زړه يو څه سپک شو نو دغرغرې دلمر دغم انګيزو وړانګو په غيږ کې وارخطا وارخطا له غرونو اخوا ديوه لرې کلي پر خوا روانه شوه.

نن شپه ټول کلى په يوه غمجنه چوپتيا کې ډوب و.دابۍ سندرې نه اوريدل کيدې .ابۍ دخپلو ټولو سندرو په مرۍ کې زندۍ اچولې وه.نن شپه دکلي ماشومانو ژړل .هغوى دمينډو په بانو نه غلي کيدل.

غوړګه له ډيرې خوشحالۍ نه له جامو سره په کټ کې ځملاستنه .له

لونګينو ځونډيونه دغنچې د پيغلتوب بوى ورتلو .سهار په لمر ځرک غوړګه له خوبه راپاڅيده ،نکريزې يې په لاسونو پورې وچې شوې وې .لاسونه يې په کوچو غوړ کړل اوسره شغله يې وکړه .دابۍ جونګړې ته ورغله چې په نکريزو سره لاسونه ابۍ ته وښيي .جونګړې ته ورننوته ،دابۍ غوا رمباړې وهلې .په چرګۍ کې اورنه بليده او ابۍ په جونګړه کې نه وه .غوړګه وويريده او په منډه منډه خپل کورته راغله .خپلې مورته يې وويل چې ابۍ په کوټه کې نه وه.غوړګه او مور يې دواړه دابۍ جونګړې ته ورغلې .دابۍ غوا همداسې رمباړې وهلې .دابۍ دکټ پر سر همداسې زندۍ راځوړنده وه.دغوړګې مور غوړګه کلکه په غيږ کې ونيوه ،ښکل يې کړه او په زوره زوره يې وژړل :

ـ ستا ابۍ لکه چې مور د هميش لپاره پرېښوو.

غوړګې په ماشومانه انداز خپلې مورته وويل:

ـ مورجانې ابۍ به دکوه قاف ديوانو وړې وي!

مور يې ترخه خندا وکړه:

ـ هو لورې ،ابۍ دکوه قاف ديوانو وړې ده.

غوړګه او مورېې دواړه خپل کورته لاړې .په ټول کوربانديې يو ژور غم خپورو.ددوى خپل خپلوان له ټولو سره راغلي وو ،سپين سرې ښځې هم ورسره راغلې وې .دوه غټ غټ پسونه يې راوستلي وو او په موږيو پورې يې تړلي وو.دپسونو په سترګو هم غم غوړيدلى و.هيچا خبرې نه کولې .له درنې چوپتيا وروسته يوه سپين ږيري وويل:

ـ نور ځنډ نه دى په کار.دهغوى کلى ډير لرې دى ،بسم الله کوئ.پر غوړګې باندې ښايسته کالي واغوندئ چې له ټولو جينکونه ښايسته شي .سپين ږيري غوړګې ته مخ ورواړاوه :

ـ غوړګې لورې موږ او تاسې ټول واده ته ځو .

غوړګه ډيره خوشحاله شوه ،په زړه کې وروګرځيدل :

ـ که ابی دکوه قاف دیوانو نه وای وړې هغه به هم راسره تللې وای .له تولو ښځو نه به یې ښکلې سندرې ویلې وای .دې به سندرې راته ویلای مابه گڈا ورته کړې وای.

دوی تول روان شول.دکلي پر بامونو ناستو پیغلو اوزړو په حسرت حسرت ورکتل.دډیرو سترگې له اوښکونه ډکې وې .یوې زړې ښځې دغوړگې مورته وویل چې ته نوره مه راځه.دغوړگې موریوه سخته کړیکه وکړه .غوړگه یې ټینگه په غیږ کې ونیوه ،پر سترگواو مخ یې ښکل کړه :

ـ ورځه پر خدای مې سپارلې یې . . . .ښځه چې خدای پیدا کړې ده دپردې کور ده.مړه دې وای خو. . . . . . .

خبره یې په مرۍ کې غوټه شوه .غوړگې هم چیغې وکړې :

ـ چې مور مې نه ځې زه هم واده ته نه ځم .دمور په لمن پورې یې منگولې کلکې ښخې کړې .یوچا دمورله لمنې راوشلوله .غوړگې چیغې او سورې وهلې :

ـ پرې مې بږدئ زه واده ته نه ځم. . . . . . .پرې مې بږدئ.

دټولو له سترگونه اوښکې بهیدې .غوړگه یې له لاسونو ټینگه نیولې وه او په کشولو کشولو یې دهغه لرې کلي په لوري روانه کړې وه .له لونگینو ځونډیو نه یې دغنچې دپیغلتوب بوی ختو.دهغو دوو پسونو هم تگ ته زړونه ،نه کیدل او په کشولو کشولو یې روان کړي وو.له غوړگې نه دابې داخبره هیره وه چې ورته ویلې یې وو:

ـ دکوه قاف دیوان به دې داوسپنې په پنجره کې بنده کړي ،ته خو کوچنۍ یې داوسپنې پنجره به هم نه شې ماتولای.

۹/۸/۱۳۷۱ خیبر پلازه پیښور

د ناهید کتاب خپرولو موسسې له خوا خپاره شوي اثار

د کتاب نوم	د لیکوال نوم
۱- ساړه بادونه :	د اسدالله غضنفر د لنډو کیسو مجموعه
۲- تبجنه سپوږمۍ :	د پروین ملال د شعرونو مجموعه
۳- څلورمه لار :	د ایمل پسرلي د لنډو کیسو مجموعه
٤- زمونږ د کلي پانې :	د زرین انځور د لنډو کیسو مجموعه
۵- دلته لږ زمونږ اور ، بل دی :	په لندن کې د میشتو پښتنو لیکوالو د کیسو ګډ جونګ
٦- ماته شپیلۍ :	د نازک خیال شاعر استاد محمد صدیق پسرلی غزلیزه مجموعه
۷- له نرګسه تر نرګسه :	د کاروان د لنډو کیسو مجموعه

PROPERTY OF ACKU 5388

(c) ketabton.com: The Digital Library

From Daffodils To Daffodils
A Collection of short Stories

By:

Pir Mohammad Karwan

Publisher:

Nahid Book Publishers
Series No: 7

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library